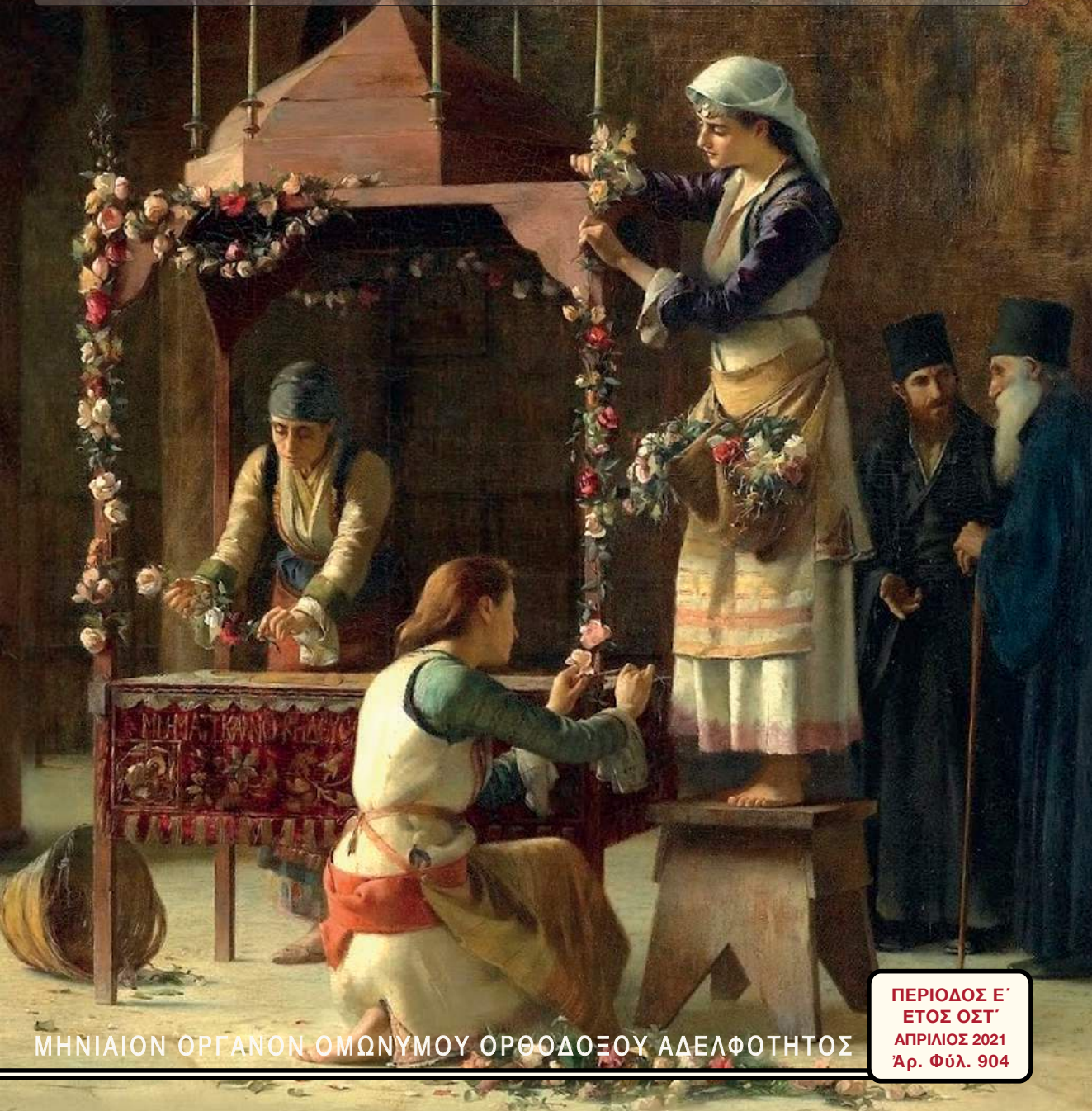

ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΣΤ΄
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021
Αρ. Φύλ. 904

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο
Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Τεύχ. 904, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

**Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr**

**Δ/ντής Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη**

**Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική επιμέλεια:**

«Χριστιανική Έλπίς»
Όρθόδοξη Αδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677136

Έκτύπωση - βιβλιοδεσία:
«Μέλισσα», Άσπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 10€

Έξωτερικού: 35€

Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$

Καναδά: 50\$ Αύστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:
6074010115324

Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

**Γιά τούς συνδρομητές
του έξωτερικού**

IBAN: GR 94 0171 0740 0060
7401 0115 324

Περιεχόμενα

Έχουμε πατέρα!.....	83
Προδότης καί προδότης.....	84
Ό προφήτης τών δακρύων	86
Ός υιοίς.....	88
Σάν τόν Πάγκαλο Όωσήφ	90
Ό Έπανάσταση του 1821. Β΄ Τά γεγονότα του πρώτου έτους.....	92
Προκηρύξεις έλευθερίας	94
Ό δύναμη τής αγάπης Του.....	96
Στούς άφανείς του 1821	98
π. Άριστείδης Παπαδόπουλος, ό διακριτικός πνευματικός.....	101
Παλιγγενεσία - Έθνομηδενισμός Α΄	104
Ναί, προτιμώ τή σκλαβιά!... ..	106
Ό Κύριος τών Δυνάμεων (διήγημα)	108
Συζητώντας τά γεγονότα.....	110

”Έχουμε πατέρα!...

Ἡ Μεγάλη Παρασκευή πλησιάζει στή δύση της.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἔχοντας ἀναμετρηθεῖ μέ τόν θάνατο νικηφόρα, ἀποκαθλώνεται ἀπό τόν Σταυρό καί παραδίνεται στά ἐπιτάφια μύρα καί σάβανα. Γύρω του ὅλοι οἱ δικοί του, «αἱ γενεαὶ πᾶσαι» πού γεννηθήκαμε ἀπό τή θυσία του, τοῦ ψάλλουμε εὐγνώμονα εὐχαριστήριον «ἐξόδιον ὕμνον». Δέν πρόκειται γιά κάποιον πατέρα, διδάσκαλο, ἡγέτη. Πρόκειται γιά τόν ἴδιο τόν Θεό, τήν αἰτία τῆς ζωῆς καί τῶν πάντων. Πληγώθηκε ἄν καί ἄτρωτος, ὥστε νά γίνει τό αἷμα του γιά ὅλους μας νάμα ἀθανασίας. Τά μάτια του ἔσβησαν, γιά νά φωτιστοῦν μέ τήν ἀνέσπερη λάμψη τους τά χοϊκά δικά μας. Ἡ καρδιά του ἔπαψε νά χτυπᾷ, γιά νά δώσει τόν θεῖο παλμό της στήν ἄρρωστη καρδιά τοῦ ἀνθρώπου.

Ἦσυχον ἔνας θρύλος πού λέει ὅτι πολλές φορές ὁ πελεκάνος φέρνει γιά τροφή στούς νεοσσούς του κάποιο φίδι. Κάποτε-κάποτε τό φίδι φτάνει στή φωλιά τους ζωντανό, ὁπότε δαγκώνει τά μικρά τοῦ πελεκάνου καί τό δηλητήριό του χύνει στίς φλέβες τους τόν θάνατο. Τότε ὁ πελεκάνος μπροστά στόν κίνδυνο σχίζει μέ τό ράμφος του τό στήθος του καί ποτίζει τά παιδιά του μέ τό αἷμα του, πού λειτουργεῖ σάν ἀντίδοτο. Κι ἔτσι οἱ νεοσσοί του γλυτώνουν καί συνεχίζουν νά ζοῦν.

Πόσο ἐκφράζει ἡ εἰκόνα αὐτή τόν Κύριό μας! Μᾶς ἀγάπησε πολύ. Τόσο πολύ ὥστε, ὅταν τό κεντρί τῆς ἀμαρτίας μᾶς ἐπληξε καί μᾶς καταδίκασε νά πεθάνουμε γιά πάντα, νά γίνει ἄνθρωπος ὅπως ἐμεῖς, καί νά πεθάνει Αὐτός «ὑπέρ ἡμῶν» (Ρω 5,8). Ἀσύλληπτα πράγματα! Εἶναι ὁ ἀθάνατος Θεός, κι ὅμως γιά χάρη μας πῆγε στόν θάνατο! Δέν ὑπῆρχε βέβαια ἄλλη λύση, δέν θά μπορούσαμε νά νικήσουμε ἀλλιῶς αὐτή τήν κατάρρα, ἀλλά τό νιώθουμε; Καταλαβαίνουμε τό χάος τῆς συγκατάβασής του; Τί ἀξίζουμε ἐμεῖς μπροστά του; Εἴμαστε κυριολεκτικά «γῆ καί σποδός» (Γέ 18,27), κι ὅμως! Ὁ Χριστός πάνω στό ἀτιμωτικό ἰκρίωμα τοῦ Σταυροῦ ἄπλωσε τά χέρια του καί ἄνοιξε τίς φλέβες του γιά νά μᾶς πεῖ ὀλόστοργα: «Στό πρόσωπό σου δέν βλέπω ἕναν σωρό χῶμα, ὄχι! Βλέπω τό παιδί μου! Γιά τό παιδί μου πεθαίνω! Γιά τό παιδί μου ταπεινώνομαι ἔτσι!». Τί τιμή γιά τήν ἀθλιότητά μας!...

Κάθε φορά λοιπόν πού Μεγάλη Παρασκευή θά ψάλλουμε στά Ἑγκώμια «Ὡσπερ πελεκάν τετρωμένος τήν πλευράν σου, Λόγε, σοὺς θανόντας παῖδας ἐζώωσας ἐπιστάξας ζωτικούς αὐτοῖς κρουνούς», νά θυμόμαστε αὐτή τή συγκλονιστική ἀλήθεια.

Καί νά μή φοβόμαστε. Δέν εἴμαστε μόνοι. Ἔχουμε Πατέρα!...

Προδότης καὶ προδότης

Ἐκείνη τὴ σκοτεινὴ Παρασκευὴ πού ὁ ἀναμάρτητος Κύριος συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς του καὶ ἐκτελέστηκε σάν ἐγκληματίας, ἐκπληρώθηκε στό ἀκέραιο ἢ προφητεία τοῦ δικαίου Συμεών ὅτι ὁ Ἰησοῦς θά πάθει «ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί» (Λκ 2,35).

Ἀπὸ αὐτές τὶς καρδιές πού ζύγισε καὶ ἔκρινε τό πάθος τοῦ Θεοῦ, θά σταθῶ ἐδῶ, στὸν περιορισμένο χῶρο αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου, μόνο σέ δύο. Ἡ πρώτη εἶναι ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἓνα πραγματικά τραγικό πρόσωπο. Ὁ Ἰούδας, γιός τοῦ Σίμωνος, ὑπήρξε ὡς γνωστόν ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητές τοῦ Χριστοῦ. Δέν ξέρουμε πολλά γιὰ τὴν προσωπικότητά του. Τό γεγονός ὅτι ὁ Κύριος τοῦ ἀνέθεσε τό ταμεῖο τῆς συνοδίας του δείχνει μᾶλλον ὅτι εἶχε γραμματικές γνώσεις καὶ ὅτι δέν ἦταν ψαράς. Γνωρίζουμε ἀκόμη ὅτι ὁ Ἰησοῦς τοῦ συμπεριφέρθηκε ὅπως ἀκριβῶς καὶ στοὺς ἄλλους. Συμμετείχε κι αὐτός στὴν ἱεραποστολικὴ δράση τῶν Δώδεκα, κήρυξε καὶ ὁ ἴδιος καὶ προφανῶς ἔκανε σημεῖα ὅπως καὶ οἱ ὑπόλοιποι.

Ὅμως δυστυχῶς δέν πρόσεξε. Δέν μαρτυρεῖται ἂν ἦταν φιλάργυρος ἐξ ἀρχῆς. Ὡστόσο ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης καταθέτει, ὄχι μόνον ὡς θεόπνευστος ἀλλὰ καὶ ὡς αὐτόπτης, ὅτι ὁ Ἰούδας, ὅταν τουλάχιστον πλησίαζε ὁ καιρὸς τοῦ Πάθους, εἶχε φτάσει στό σημεῖο νά κλέβει ἀπὸ τό κοινὸ ταμεῖο καὶ τὴν ἴδια στιγμή νά ὑποκρίνεται τὸν φιλόπτωχο ἀκόμη καὶ μπροστὰ στὸν Διδάσκαλο! Προφανῶς ἡ μανία τῆς φιλαργυρίας πού τὸν κατέλαβε δέν συνάντησε μέσα του καμιάν ἀντίσταση. Ἐκπόρθησε τὴ συνειδησή του καὶ φίμωσε ἄνετα κάθε ἐνδοιασμό. Ἔτσι, στὴν ἀξιόθρηνητὴ αὐτὴ κατάσταση, ὁ ἄλλοτε μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ἔγινε εὐκόλα ὑποχείριο τοῦ Σατανᾶ καὶ προχώρησε στό ξεπούλημα καὶ αὐτοῦ τοῦ Σωτήρα!...

Τό ἄλλο πρόσωπο, παράλληλη περίπτωση, εἶναι ὁ Σίμων Πέτρος. Ὁ Πέτρος ἦταν γιός τοῦ Ἰωνᾶ ἀπὸ τὴ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας. Γνωρίζουμε ὅτι ἦταν ἔγγαμος καὶ μᾶλλον χῆρος, ὅταν τὸν κάλεσε ὁ Κύριος νά γίνεи μαθητὴς του. Πρέπει λοιπὸν νά ἦταν ἀρκετὰ ὠριμος στὴν ἡλικία κι αὐτό συνάγεται καὶ ἀπὸ τό γεγονός ὅτι ἦταν ὁ φυσικὸς ἡγέτης τῆς ομάδας τῶν Δώδεκα καὶ μπορούσε νά ἐπιτιμᾶ ἀκόμη καὶ τὸν Διδάσκαλο. Ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς πιὸ στενοὺς μαθητές τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ ἄλλοι δύο ἦταν οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ παλιοὶ συνέταιροι τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ

ἀδελφοῦ του Ἀνδρέα, Ἰάκωβος καί Ἰωάννης.

Ὁ Πέτρος ἦταν ὑπέρμετρα ἐνθουσιώδης. Ἀγαποῦσε πολύ τόν Κύριο καί πίστευε σ' αὐτόν ὀλοψυχα. Μάλιστα στήν ἀρχή περίπου τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς δράσης του, στά μέρη τῆς Καισάρειας τοῦ Φιλίππου, τόν ὁμολόγησε ρητά Χριστό καί Υἱό τοῦ Θεοῦ (βλ. Μθ 16,16). Ὅμως ἡ πίστη του ἦταν ἀσταθής καί ἄκριτη. Ἐκεῖ πού ἄγγιζε τόν οὐρανό, συντριβόταν στή γῆ. Στό μυστικό δεῖπνο δήλωσε στόν Ἰησοῦ μέ τόν πιό κατηγορηματικό τρόπο ὅτι ἦταν ἔτοιμος καί τή ζωή του νά θυσιάσει γι' αὐτόν. Κι ὅταν ὁ Κύριος τοῦ εἶπε ὅτι ἐκείνη τή νύχτα θά τόν ἀρنيόταν, ἐξανέστη καί τόν διαβεβαίωσε ὅτι δέν θά ἔκανε κάτι τέτοιο, ἀκόμη κι ἂν ἔπρεπε νά πεθάνει μαζί του. Κι ὅμως. Ὁ λόγος τοῦ Διδασκάλου ἀποδείχθηκε ἀληθινός. Λίγες ὥρες ἀργότερα, στήν αὐλή τοῦ ἀρχιερατικοῦ οἴκου κι ἐνώ ὁ Ἰησοῦς καταδικαζόταν σάν βλάσφημος σέ μιά δίκη παρωδία καί διασυρόταν, ὁ Πέτρος, ὁ πιστός καί ἐνθουσιώδης, ὠρυόταν καί ὀρκιζόταν σέ ὑπηρέτες καί δοῦλες ὅτι «δέν γνωρίζω αὐτόν τόν ἄνθρωπο!»...

Ἰούδας λοιπόν καί Πέτρος. Δύο μαθητές τοῦ Κυρίου πού πρόδωσαν τόν θεῖο Διδάσκαλο καί ὁ ἓνας καί ὁ ἄλλος καί μάλιστα τήν πιό κρίσιμη ὥρα. Καί τό ἐρώτημα πού προβάλλει φυσικά εἶναι πού αὐτοί οἱ δύο διαφοροποιοῦνται. Γιά ποιόν λόγο ὁ Κύριος χαρακτηρίζει τόν Ἰούδα μέ τήν βαρύτερη ἔκφραση «ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας» (Ἰω 17,12), ἐνώ συγχωρεῖ τόν Πέτρο; Διότι ἀπό ὅσα ἀφηγοῦνται τά Εὐαγγέλια, δέν φαίνονται ὁμόλογες μόνον οἱ πτώσεις τους ἀλλά καί ἡ μετάνοιά τους. Δέν μετανόησε πικρά μόνον ὁ Πέτρος· μετανόησε -«μετεμελήθη», λέει ὁ εὐαγγελιστής Ματθαῖος (Μθ 27,3)- καί ὁ Ἰούδας. Συνεπῶς γιατί διακρίνονται ἔτσι;

Ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό δέν εἶναι δύσκολη γι' αὐτόν πού μελετᾶ μέ προσοχή τή Βίβλο. Naί, πρόκειται γιά δύο παράλληλες προδοσίες καί μετάνοιες, οἱ ὁποῖες ὅμως -ἐδῶ ἐστιάζεται ἡ διαφορά τους- εἶχαν διαφορετικά κίνητρα. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα ὀφειλόταν σέ ἀλλοίωση τοῦ φρονήματός του. Στήν καρδιά αὐτοῦ τοῦ μαθητῆ ὁ Διδάσκαλος εἶχε πλέον διαγραφεῖ. Εἶχε μεταβληθεῖ σ' ἓνα ἐμπόρευμα. Κι ὅταν ἀκόμη ὁ Ἰούδας μετανοεῖ, ἡ ἀναφορά του δέν εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Δέν ἐνδιαφέρεται γιά τή συγγνώμη του. Τό πρόβλημα ἦταν πλέον ὁ θιγμένος ἐγωισμός του, τό ὅτι ἀντιμετώπιζε μιά κολοσσιαία προσωπική ἀποτυχία. Ἀντιθέτως ἡ προδοσία τοῦ Πέτρου ἦταν μιά ἀπροσδόκητη καί ἀθέλητη συναρπαγή, δέν εἶχε σχέση μέ τό φρόνημά του. Ἦταν κλονισμός τῆς στιγμῆς πού ὀφειλόταν στό ὅτι ὁ ψαρᾶς τῆς Γαλιλαίας ἐνίωσε νά ἀπειλεῖται ἡ ζωή του. Ὅχι ἐπειδή εἶχε διαγράψει τόν Κύριο καί δέν τόν λογάριζε πλέον. Ἴσα ἴσα γι' αὐτό κλαίει, διότι πρόδωσε τόν ἀγαπημένο του Διδάσκαλο. Ὅχι ἐπειδή ἔσφαλε.

Νά προσέξουμε βέβαια ὅτι ὁ Ἰούδας ἔφτασε σ' αὐτή τήν κατάντια λόγῳ τοῦ πάθους του, ἐπειδή δηλαδή ἀντικατέστησε στήν καρδιά του τόν Χριστό μέ τόν χρυσό. Καί μόλις χρειάζεται νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι αὐτός ὁ κίνδυνος ἀπειλεῖ καί μᾶς. Νά ἀντιμετωπίζουμε λοιπόν ἀποφασιστικά κάθε πάθος καί ἁμαρτωλή ἔξη πρὶν κακοφορμίσουν καί μᾶς ὀδηγήσουν μέ ἀκρίβεια στόν αἰώνιο ὄλεθρο.

Εὐαγγελος Ἀλ. Δάκας

Προσεγγίσεις στην Παλαιά Διαθήκη

Ὁ προφήτης τῶν δακρύων

Ένας από τους τέσσερις μεγάλους προφήτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ὁ Ἱερεμίας (651-584 π.Χ.). Ἀνατράφηκε καί μορφώθηκε μέ εὐσέβεια καί αὐστηρότητα μέσα στήν λευϊτική οἰκογένειά του. Ἔμεινε σέ ὄλη του τῆ ζωῆ παρθένος, ὅπως οἱ προφῆτες Ἡλίας καί Ἐλισαῖος. Συγκέντρωσε κοντά του εὐσεβεῖς Ἰσραηλίτες καί ἔκανε σχολή, ομάδα, προφητῶν. Ἡ δράση του τοποθετεῖται κυρίως στήν Ἱερουσαλήμ, στά τελευταῖα καί θλιβερῶτερα χρόνια τῆς ἱστορίας τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα (628-586 π.Χ.). Εἶναι συγγραφέας δύο βιβλίων: τοῦ προφητικοῦ βιβλίου πού φέρει τό ὄνομά του καί τῶν Θρήνων. Ὁ ἴδιος ἢ κάποιος ἀπό τόν κύκλο τῶν μαθητῶν του ἔγραψε ἐπίσης τό βιβλίο Γ' - Δ' Βασιλειῶν.

Α' περίοδος δράσης

Ἡ κλήση τοῦ Ἱερεμίας στό προφητικό ἔργο σημειώνεται κατά τό 13ο ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰωσία. Εἶναι ἡ δεύτερη χρονιά κατά τήν ὁποία ὁ εὐσεβῆς Ἰωσίας προσπαθεῖ νά καθαρίσει τό βασίλειό του ἀπό τά βδελυρά εἰδωλα. Ὁ Ἱερεμίας, μέ τό κήρυγμά του γιά μετάνοια καί ἐπιστροφή στήν πίστη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἔρχεται νά ἐνισχύσει τό ἔργο τοῦ νεαροῦ βασιλιᾶ. Ἐλέγχει μέ θάρρος τήν φοβερή εἰδωλολατρία, τήν

ἀποστασία, τήν ἀδικία καί τήν ἀνηθικότητα, ἀλλά καί τους ψευδοπροφήτες πού ἀποπροσανατολίζουν τόν λαό.

Τό 623 ὁ Ἰωσίας ἐπισκευάζει τόν Ναό, μελετᾶ τό βιβλίο τοῦ Νόμου πού βρέθηκε μέσα σ' αὐτόν, τελεῖ λαμπρότατο ἑορτασμό τοῦ Πάσχα καί πραγματοποιεῖ μεγάλη θρησκευτική καί ἠθική μεταρρύθμιση. Σ' αὐτά τά γεγονότα ὁ Ἱερεμίας δέν φαίνεται νά μετέχει, διότι ὁ Ἰωσίας ζητᾶ τήν συμβουλή τῆς προφήτιδας Ὀλδας γιά τήν ἔρμηνεία τοῦ Νόμου καί ὄχι τοῦ Ἱερεμίας (βλ. Β' Πα 34-35). Ἀπό αὐτήν τήν χρονική περίοδο δέν ἔχουμε οὔτε προφητείες του. Πιθανόν νά εἶχε κάπου ἀπομονωθεῖ μέχρι τόν θάνατο τοῦ Ἰωσία.

Β' περίοδος δράσης

Ἐμφανίζεται πάλι ὁ Ἱερεμίας μέ τόν θάνατο τοῦ Ἰωσία καί θρηνεῖ τήν ἀπώλεια του σέ μάχη κατά τῶν Αἰγυπτίων (βλ. Δ' Βα 23,29' Β' Πα 35,25). Ἀπό ὄω καί πέρα τά χρόνια εἶναι ἀκόμη δυσκολώτερα. Ἡ εἰδωλολατρία καί ἡ διαφθορά, πού προσπάθησε νά ἀναχαιτίσει ὁ Ἰωσίας, θά φουντώσουν στά χρόνια τῶν διαδόχων του, τῶν τριῶν γιῶν του καί τοῦ ἔγγονοῦ του Ἰεχονία. Γιά τόν λόγο αὐτό ὁ Κύριος θά καταλύσει ὀριστικά τό κράτος τοῦ Ἰούδα.

Κατά τήν βασιλεία τοῦ Ἰωακείμ ὁ

Ἱερεμίας καυτηριάζει τὴν τυπικότητα τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν· ὁ Ναός, λέει, κατήντησε «σπήλαιον ληστῶν» (7,11), διότι χρησιμεύει ὡς κάλυμμα κακουργημάτων. Ὁ ἔλεγχος αὐτός αὐξάνει τὸ μίσος τῶν ἱερέων, τῶν ψευδοπροφητῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ λαοῦ ἐναντίον του. Ὅταν μάλιστα ὁ Ἱερεμίας προφητεύει τὴν καταστροφή τοῦ Ναοῦ, ραβδίζεται καὶ κλείνεται στὴν φυλακή. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή του, τοῦ ἀπαγορεύεται νὰ ἐπισκέπτεται τὸν Ναό.

Γ' περίοδος δράσης

Τὸ 598 οἱ Βαβυλώνιοι καταλαμβάνουν τὴν Ἱερουσαλήμ. Παίρνουν ἓνα μέρος ἀπὸ τὰ ἱερά σκευὴ τοῦ Ναοῦ καὶ ὀδηγοῦν αἰχμάλωτο στὴν Βαβυλώνα τὸν βασιλιά Ἰωακείμ (βλ. Β΄ Πα 36,6-7). Μέσα σὲ τρεῖς μῆνες οἱ Βαβυλώνιοι, ἀφοῦ νίκησαν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπανερχοῦν γιὰ δευτέρη φορά στὴν Ἱερουσαλήμ. Λεηλατοῦν ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν ἀνακτόρων καὶ σέρνουν μαζί τους στὴν Βαβυλώνα 10.000 αἰχμαλώτους καὶ τὸν βασιλιά Ἰεχονία. Στὸν θρόνο ἀνεβάζουν τὸν ἀσεβῆ Σεδεκία. Στὰ ἔντεκα χρόνια τῆς βασιλείας του, ὑπὸ βαβυλωνιακὴ κατοχή, ὁ προφήτης βλέποντας τὴν ἀσέβεια καὶ τὴν εἰδωλολατρία νὰ ὀργιάζουν προειδοποιεῖ τὸν λαό ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ θὰ ξεσπάσει πάνω τους ἂν δὲν μετανοήσουν.

Κατὰ τὸ ἐνδέκατο ἔτος τῆς ἐξουσίας του ὁ Σεδεκίας, παρασυρμένος καὶ ἀπὸ τὰ κηρύγματα τῶν ψευδοπροφητῶν, πού βεβαίωσαν ὅτι ὁ Θεός θὰ εἶναι μαζί τους, ἐπαναστάτησε κατὰ τῶν Βαβυλωνίων. Οἱ Βαβυλώνιοι ἦρθαν καὶ πολιορκήσαν στενά τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὁ Ἱερεμίας ἔβλεπε τὴν ἐπερχόμενη καταστροφή, τὸ αἷμα πού θὰ χυνόταν καὶ τὴν αἰχμαλωσία πού θὰ ἀκολουθοῦσε.

Προσπάθησε νὰ σώσει τὴν πόλη προλέγοντας τὰ δεινὰ καὶ παρακινώντας τὸν λαό σὲ μετάνοια. Ἀντίθετα, οἱ ψευδοπροφήτες τὸν καθησύχαζαν. Οἱ ἄρχοντες θεώρησαν τὸν Ἱερεμία προδότη καὶ δοσίλογο καὶ τὸν βασάνισαν σκληρά.

Δ' περίοδος δράσης

Θρηνεῖ γοερά ὁ προφήτης πάνω στὰ ἐρείπια τῆς πυρπολημένης Σιών. Οἱ κατακτητές, πού πληροφορήθηκαν τίς προφητείες του, τὸν θεώρησαν φίλο τους καὶ τὸν καλοῦν νὰ ζήσει μὲ ἀσφάλεια καὶ ἄνεση στὴν Βαβυλώνα. Ὁ προφήτης ὅμως προτιμᾷ νὰ παραμείνει στὴν πατρίδα του μαζί μὲ τοὺς ἐλάχιστους Ἰουδαίους πού εἶχαν ἀπομείνει.

Οἱ περιπέτειές του δὲν τελείωσαν. Μία ὁμάδα συμπατριωτῶν του φονεῦει τὸν διοικητὴ Γοδολία. Γιὰ νὰ ἀποφύγουν οἱ δολοφόνοι τὰ ἀντίποινα τῶν Βαβυλωνίων, καταφεύγουν στὴν Αἴγυπτο, παίρνοντας μαζί τους τοὺς ἐναπομειναντες Ἰουδαίους. Στὴν Τάφνα τῆς Αἰγύπτου σέρνουν καὶ τὸν Ἱερεμία μαζί μὲ τὸν μαθητὴ του Βαρούχ. Μετὰ ἀπὸ δύο περίπου χρόνια ὁ Ἱερεμίας βρίσκει ἐκεῖ μαρτυρικό θάνατο μὲ λιθοβολισμό, ὅπως διασώζει ἢ προφορικὴ παράδοση.

Ὁ προφήτης τῶν δακρύων, ὅπως χαρακτηρίστηκε, ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἄνδρες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, μὲ τὴν εὐγενικὴ ψυχὴ, τὴν εὐαίσθητη καρδιά καὶ τὴν φωτισμένη διάνοια ὑπηρέτησε τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ μὲ ἀφοσίωση καὶ αὐταπάρνηση. Σὲ ὅλη τὴν διάρκεια τῆς πολυκύμαντης ζωῆς του διακόνησε τὸν σκληροτράχηλο λαό μὲ ὑπομονὴ καὶ στοργή. Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμη του τὴν 1η Μαΐου.

Στέργιος Ν. Σάκκος

«Τό μαρτύριο τοῦ Πατριάρχῃ Γρηγορίου», Γεώργιος Ροῖλός, Ἐθνική Πινακοθήκη

Ὁ Ἀπρίλης ἦταν σκληρός μήνας γιά τό Γένος. Ἔτσι κι ἄλλιώς ἀπό μόνος του εἶναι πικρός, μήνας τοῦ Σταυροῦ καί τῶν Παθῶν. Ἀλλά, ὅταν ἐκείνον τόν μακρινό Ἀπρίλη τοῦ 1453 ἄρχισε τό σφυροκόπημα τῆς Πόλης, Γένος καί Σταυρός ταυτίστηκαν.

Πόσοι Ἀπρίληδες πέρασαν ἀπό τότε! Τετρακόσια, πεντακόσια χρόνια ἀλλοῦ, δουλείας. Σάν μιά μακρά νύχτα ἀξημέρωτη. Σάν μιά ἐπιτάφια πένθιμη λιτανεία. Πῶς ἔζησαν; Πῶς ἄντεξαν; Πῶς δέν ξέχασαν ποιοί ἦταν; Ὅλη ἡ μακραίωνη δουλεία ἦταν σάν μιά Μεγάλη Ἑβδομάδα. Ὁ Ἀπρίλης ὅμως τοῦ 1821 ἦταν Γολγοθᾶς καί κάθοδος στόν Ἄδη.

Ἐκεῖνες τίς μέρες ἡ Κωνσταντινού-

ὡς υἱοῖς

πολη θύμιζε Ἱερουσαλήμ. Ἦδη ἀπ' τήν 1η Ἀπριλίου φανατικοί Τοῦρκοι στούς δρόμους, ὄχλοι μέ ἐπικεφαλῆς σπουδαστές ἱερατικῶν σχολῶν, λεηλατοῦν καί καίνε. Οἱ Ἕλληνες κλεισμένοι στά σπίτια τους. «Συμφέρεῖ ἕναν ἀπολέσθαι ὑπέρ τοῦ λαοῦ», λέει ὁ Μεγάλος διερμηνέας Κωνσταντῖνος Μουρούζης στόν πατριάρχη Γρηγόριο Ε', ὁ ὁποῖος τόν προτρέπει νά φύγει γιά νά σωθεῖ. «Ἄς θυσιασθῶ ἐγώ, Δεσπότη μου, ἀλλ' ἄς σωθῶσιν οἱ ἀθῶοι, ἄς σωθῆ τό ἔθνος!».

Μεγάλη Δευτέρα 4 Ἀπριλίου προσπαθοῦν μέ πλαστά ἔγγραφα νά παγιδεύσουν τόν Μεγάλο διερμηνέα. Ἀποκαλύπτει τήν παγίδα τους, ἀλλά δέν γλυτώνει. Τόν ἄρπαξε ὁ δήμιος καί τόν ὀδήγησε σέ ἀποκεφαλισμό. Ἦταν 39 χρονῶν, «ὁ ἀγαθοφρονέστατος πάντων τῶν συγχρόνων του Φαναριωτῶν». Ἀ-

κολούθησαν όλη τή Μεγάλη Έβδομάδα θανατώσεις έπιφανών Έλλήνων και άπογραφή τών έλληνικών οικογενειών στο Φανάρι, για νά έχουν έναν έτοιμο κατάλογο ύποψήφιων θυμάτων.

Σειρά έχει ο Πατριάρχης: «Έγώ διά τούτο είμαι πατριάρχης, όπως σώσω τό έθνος μου». Για τόν Πατριάρχη θα διαλέξουν τό Πάσχα, τήν Κυριακή του Πάσχα 10 Απριλίου 1821. «Επειδή ο πατριάρχης Γρηγόριος έφάνη ανάξιος του πατριαρχικού θρόνου, άχάριστος και άπιστος προς τήν Πύλην και ραδιούργος».

Τόν επιβίβασαν σε άκάτιο μέ συνεπιβάτη τόν άρχιβασανιστή και άπομάκρυναν τούς δικούς του συνοδούς. Τό άκάτιο κυκλωμένο από άλλα μέ τέσσερις - πέντε στρατιώτες τό καθένα κατευθύνθηκε πίσω στην άποβάθρα του Φαναρίου, όπου και άποβίβασαν τόν Πατριάρχη μέ τά χέρια δεμένα πίσω. Έκει άγριο πλήθος τούρκων ενόπλων και στρατιωτών είχε συγκεντρωθεί και περίμενε νά παρακολουθήσει τή θανάτωση του άρχηγού τών Έλλήνων.

Ο Πατριάρχης προχώρησε λίγα βήματα, γονάτισε και έσκυψε τό κεφάλι, περιμένοντας τό μαχαίρι του δημίου. Άλλά ο άρχιβασανιστής του έδωσε λάκτισμα και του είπε άγρια: «Σήκω και προχώρα». Δυό στρατιώτες τόν ύποβάσταζαν για νά συνεχίσει τήν πορεία στον άνηφορικό δρόμο προς τά πατριαρχεία. Είχε άποφασισθεί για τόν Πατριάρχη θάνατος μέ άπαγχονισμό και ως θέση ή μεσαία άπ' τίς τρεις έξωτερικές θύρες τών πατριαρχείων.

Ετοιμάζαν τήν άγχόνη μέ δοκούς που έμπηγαν επάνω από τήν θύρα. Κατά τόν χρόνο τής άναμονής ο Πατριάρ-

χης προσευχόταν. Τόν έσυραν στην άγχόνη. Ο θάνατός του επήλθε άμέσως. Στο στήθος του άναρτήθηκε έγγραφο που ανέφερε τήν αίτία τής καταδίκης του.

Τρεις μέρες έμεινε στην άγχόνη. Πολλοί Τουρκοί περνούσαν για νά δουν τό θέαμα και οι περισσότεροι χλεύαζαν και φέρονταν ύβριστικά.

Τήν Τρίτη μετά τό Πάσχα παραδόθηκε ο νεκρός στον όχλο, που τόν περιέφερε τρεις φορές στην πλατεία του Φαναρίου σέρνοντάς τον στο λιθόστρωτο. Οι δήμιοι τόν τοποθέτησαν σε άκάτιο και τόν έριξαν στο μέσον του Κερατίου κόλπου. Άλλά ο νεκρός άνέβηκε στην έπιφάνεια τής θάλασσας, παρασύρθηκε από τά κύματα και βρέθηκε κοντά σε έλληνικό πλοίο όπου άναγνωρίστηκε. «Ετάφη στή Ρωσία εν μνήματι καινω ώς λείψανον ιερομάρτυρος».

Έκείνος ο άτελείωτος Απρίλης τελείωνε μέ άγριότατους διωγμούς και πολυάριθμες θανατώσεις όπου υπήρχε Έλληνισμός.

Όταν ένα έθνος εύλογείται νά άκολουθήσει κατά βήμα ως ύπογραμμόν τά ίχνη του Έσταυρωμένου, ο Θεός του προσφέρεται όπως πατέρας σε υιούς και άπλώνει τόν άρραφο χιτώνα Του νά κουρνιάσουν από κάτω, νά φυλαχτούν ώσπου νά περάσει ή μεγάλη θλίψη.

Όταν τό έθνος ξεχνάει ποιό είναι και τυλίγεται στα πέπλα τής άφροσύνης του, φτάνει ή ώρα που θ' άκουστεί στ' αυτιά του ή φοβερή φωνή: «οι δε υιοί τής βασιλείας εκβληθήσονται έξω».

Ζ.Γ.

Οι άγιοι στη ζωή μας

Σάν τόν Πάγκαλο Ίωσήφ

Σέ χρόνους δίσεκτους γιά τό Γένος μας, στό ζοφερό σκοτάδι τής τουρκικής σκλαβιάς, έμψυχα λυχνάρια μέ φώς αναστάσιμο άναδείχθηκαν οί Νεομάρτυρες. Άχτίδες άπό τό φώς τής ήρωικής βιοτής τους καί τής σθεναρής όμολογίας τους άς καταυγάζουν τίς ψυχές μας, καθώς τιμούμε φέτος τά διακόσια χρόνια άπό τήν έθνική μας παλιγγενεσία.

Στήν Κωνσταντινούπολη του 16ου αιώνα, περίπου έκατό χρόνια μετά τήν Άλωση, στά πολυτελή παλάτια τών Τούρκων κινεΐται άνετα ένας νεα-

ρός Ρωμιός, περιζήτητος ράπτης, μέ εύγενικούς τρόπους καί έξαιρετική ικανότητα στην τέχνη του. Ό Δούκας άπό τή Μυτιλήνη, μέ λεβεντιά καί σεμνότητα, μέ έξαιρετική σωματική ώραιότητα αλλά καί θαυμαστή ψυχική όμορφιά, άγαπά τίς Άκολουθίες τής Έκκλησίας καί ζει στην πολύβουη Πόλη μέ έγκράτεια καί έλεημοσύνη.

Τό βλέμμα μιås άρχόντισσας Τουρκάλας τόν περιεργάζεται μέ πάθος σατανικό. Τί πιό άκοπο τρόπαιο άπό έναν δοϋλο, τί πιό εύκολο θήραμα στά δίχτυα τής άκολασίας άπό έναν σκλάβο; Τά δώρα τής χανούμισσας φθάνουν στό έργαστήρι του Δούκα γιά νά τόν προκαλέσουν στην άμαρτία. Η θρασύτατη καί άσύστολη Όθωμανή θυμίζει τή γυναίκα του Πετεφρή. Μά κι ό νεαρός χριστιανός ζωντανεύει τήν ιστορία του Ίωσήφ του Πάγκαλου, γιά νά βεβαιώνει πώς ό αιώνιος Θεός άναδεικνύει μέσα στους όποιους καιρούς άνδρείους άγωνιστές στό άθλημα τής εύσέβειας καί τής άγνότητας.

Κάνει τό σημείο του σταυρου ό Δούκας, αυτό που άπό μικρό παιδί άποτελούσε τήν καταφυγή καί τό όπλο του. Άπομακρύνεται άπό τό άρχοντικό τής οίκογένειας, δέν λογαριάζει τά κέρδη καί τίς άπολαβές. Άπό όλα τά πλούτη πιό πάνω στέκει γι'

αυτόν ὁ ἀτίμητος θησαυρός τῆς πίστεως στὸν ζωντανό Θεό. «Ἰωσήφ τοῦ παγκά-λου τῆς ψυχῆς τὴν εὐγένειαν, οἷα νεα-νίας ὠραῖος μιμησάμενος, τυράννων τὸ θράσος ἐπάτησεν».

Ἡ «νέα Αἴγυπτιία» κατὰ τὴν ἀπουσία τοῦ συζύγου της ὁδηγεῖ τὰ βήματά της ἢ ἴδια στό ἐργαστήριό τοῦ Δούκα γιὰ νὰ τὸν δελεάσει μὲ τίς προτάσεις της καὶ τὰ αἰσχρά της λόγια. Τὸν καλεῖ νὰ ἀρ-νηθεῖ τὴν πίστη του καὶ νὰ ἔρθει στό παλάτι. Καὶ εἶναι τόσο τὸ πάθος της, πού τοῦ λέει ὅτι καὶ χριστιανός ἀκόμα νὰ μείνει, αὐτὴ θά τοῦ ἐξασφαλίσαι θέ-ση στό ἀρχοντικό της, ἀρκεῖ νὰ ἔχει πα-ράνομες σχέσεις μαζί της. Ἡ ἐπίσκεψη τῆς πλούσιας γυναίκας καταλήγει σέ ἐκβιασμό: «Ἄν δέν κάνεις ὅπως σοῦ εἶ-πα, νὰ ξέρεις, θά χάσεις τὴ ζωὴ σου».

Ἀμετάθετη εἶναι ἡ ἐπιλογή τοῦ Δούκα νὰ ἀντισταθεῖ στίς πονηρές προ-τάσεις τῆς ἀκόλαστης ἀρχόντισσας. Τὰ μηνύματά της, τὰ δελεάσματα καὶ τὰ δῶρα προσκρούουν στὴν ἀταλάντευτη ἀπόφασή του νὰ μείνει ἀφοσιωμένος στίς θεϊκές ἐντολές. Ὁ ἅγιος Νικόδη-μος ὁ Ἁγιορείτης σημειώνει χαρακτηρι-στικά: «Ὁ δὲ εὐλόγημένος Δούκας, ἔ-χοντας τὸν ἐγκάρδιον ἔρωτα τοῦ Κυ-ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μέσα εἰς τὴν καρδίαν του, εἰς οὐδὲν ἐλόγησε τῆς μαινάδος τὰς κολακειάς καὶ τοὺς φο-βερισμούς. Οὔτε ἐπῆγε πλέον εἰς τὸ παλάτι της».

Τότε καταχθόνιο μίσος καὶ πόθος ἐκδίκησης πλημμυρίζουν τὴν καρδιά καὶ τὴ σκέψη τῆς Ἀγαρηνῆς καὶ ἡ σατανικὴ πλεκτάνη ὁργανώνεται γρήγορα. Ὁργι-σμένη ἀπευθύνεται στὸν βεζίρη ἀντι-στρέφοντας τὴν πραγματικότητα καὶ συ-κοφαντώντας τὸν Δούκα γιὰ ἀνηθικότη-τα, ἀπαιτώντας νὰ ἀλλαξοπιστήσῃ, ἀλ-

λιῶς νὰ θανατωθεῖ παραδειγματικά.

Ὁ χριστιανὸς ράπτης μπροστά στὸν δικαστὴ ὁμολογεῖ ἀποφασιστικά τὴν πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Κανείς δέν ζητᾶ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθεια τῆς κατηγορίας. Τί ἀξία ἔχει ἄλλωστε στὴν ἀπέραντη ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία ἡ ζωὴ ἑνὸς δούλου; Κι ὅμως, πάνω σέ τοῦτον τὸν ἀνυπεράσπιστο κατηγορού-μενο χαμηλώνει ὁ οὐρανός. Οἱ ἀγγελι-κές δυνάμεις περιστοιχίζουν ἐνισχυτικά τὸν ἀνδρεῖο ἀθλητὴ τῆς πίστεως.

Ἀπάνθρωπα τὰ βασανιστήρια κα-ταρακώνουν τὸ σῶμα τοῦ πιστοῦ χρι-στιανοῦ πού κρύβει μία ψυχὴ σάν τὸ διαμάντι πολύτιμη καὶ ἀκατάβλητη. Στίς 24 Ἀπριλίου 1564 ὑπομένει ἀκλόνητος τὸ τελευταῖο φρικτὸ μαρτύριο. Οἱ βά-ναυσοι δῆμιοι τὸν γδέρνουν ζωντανό καὶ πετοῦν τὸ δέρμα του στὴ θάλασσα. Τὸν κρεμοῦν στά τσιγκέλια, γιὰ νὰ ὀλο-κληρωθεῖ ἐκεῖ ἡ ζωντανὴ θυσία τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ στὸν ἀθλοθέτη Κύριο καὶ νὰ φθάσῃ κοντὰ του ντυμένος μὲ τὸν αἱμάτινο χιτῶνα τοῦ μαρτυρίου. «Δού-κας ὁ ράπτης ἐκδαρεῖς δορὰν ὄλην, ἔρραψεν αὐτῷ ἱμάτιον φωσφόρον».

Ἀνάβουμε εὐλαβικά κερὶ στὴ μνήμη τοῦ γενναίου νεομάρτυρα καὶ ἱκετεύ-ουμε ἡ πρεσβεία του νὰ στηρίζῃ τοὺς νέους πού ἀγωνίζονται καὶ σήμερα στὸν στίβο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἐγκράτειας, γιὰ νὰ ἀναδεικνύονται τροπαιοῦχοι νι-κητές ὅπως ἐκεῖνος!

Ἰχνηλάτης

ΕΞΩΦΥΛΛΑ

Μπροστά: «Ὁ Ἐπιτάφιος»,
Θ. Ράλλη, ἰδιωτικὴ συλλογή.

Πίσω: «Ναυμαχία Μεθώνης»,
Ἀγνώστου, Μουσεῖο Ὑδρας.

Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 Β'. Τά γεγονότα τοῦ πρώτου ἔτους

Ὁρκωμοσία τῶν πληρεξουσίων μπροστά στό «Προσωρινόν πολιτεῦμα τῆς Ἑλλάδος», Ludwig Michael von Schwanthaler.

Στίς 24 Φεβρουαρίου ὁ Ὑψηλάντης ὕψωσε τή σημαία τῆς Ἐπανάστασης στή Μητρόπολη τοῦ Ἰασίου στή **Μολδοβλαχία**, τή σημερινή Ρουμανία. Δυστυχῶς ὅμως, τά γεγονότα δέν ἐξελίχθηκαν εὐνοϊκά γιά τούς ἐπαναστάτες. Ὁ τσάρος Ἀλέξανδρος Α', πιστός στήν Ἱερή Συμμαχία, καταδικάζει τό κίνημα, ἀποκηρύσσει τόν Ὑψηλάντη καί δίνει ἄδεια στά τουρκικά στρατεύματα νά εἰσέλθουν στήν αὐτόνομη Μολδοβλαχία. Ἐπιπροσθέτως, τό στράτευμα τοῦ Ὑψηλάντη, στό ὁποῖο μετεῖχαν κι ἄλλοι χριστιανοί τῶν Βαλκανίων, δέν εἶναι ἐμπειροπόλεμο καί δέν ἔχει συνοχή. Ἔτσι, ἐρχεται τόν Ἰούνιο ἡ ἦττα στό Δραγατσάνι, πού ἀποδεικνύεται καθοριστική καί ὀδηγεῖ σέ διάλυση τῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ Ὑψηλάντης καταφεύγει στήν Αὐστρία θέλοντας νά περάσει στήν ἐπαναστατημένη Ἑλλάδα· συλλαμβάνεται ὅμως καί φυλακίζεται μέχρι τό 1827. Οἱ ὑπόλοιποι ὀπλαρχηγοί προσπαθοῦν νά διαφύγουν εἴτε πρός τήν Ἑλλάδα εἴτε στή Ρωσία. Ὁ τραγικός ἐπίλογος γράφεται στή μονή Σέκου, ὅπου ὁ Γεωργάκης Ὀλύμπιος ἀνατινάζεται μέ τούς συντρόφους του στό καμπαναριό τῆς μονῆς.

Ἀντίθετα, στήν **Πελοπόννησο** πού ξεσηκώθηκε στά τέλη Μαρτίου, ἡ ἐξέλιξη

ἦταν πολύ διαφορετική. Τό γεγονός ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀποτελοῦσαν τή μεγάλη πλειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ καί συγχρόνως ὑπῆρχαν οἱ ἐμπειροπόλεμοι Μανιάτες ὑπό τήν ἡγεσία τοῦ Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη καθώς καί ὁ στρατηγικός νοῦς τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρῶνη ὀδήγησαν σέ σημαντικές ἐπιτυχίες, ὅπως ἡ νίκη στό Βαλτέτσι. Οἱ Τούρκοι ἀναγκάστηκαν νά καταφύγουν σέ ὄχυρα κάστρα, τά ὁποῖα πολιορκήθηκαν στενά μέ τή συνδρομή τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου. Σύντομα, τά περισσότερα ἀπό αὐτά παραδόθηκαν λόγω ἔλλειψης ἐφοδίων. Κορυφαία στιγμή ἀποτελεῖ ἡ ἄλωση τῆς Τριπολιτσᾶς, διοικητικοῦ κέντρου τῆς Πελοποννήσου.

Τήν ἐδραίωση τῆς Ἐπανάστασης εἴχαμε καί στή **Στερεά Ἑλλάδα**, οἱ ἄρματολοί τῆς ὁποίας εἶχαν μεγάλη πολεμική πείρα. Παρά τήν ἦττα στή μάχη τῆς Ἀλαμάνας καί τόν μαρτυρικό θάνατο τοῦ Ἀθανάσιου Διάκου, ἡ νίκη τοῦ Ὀδυσσεά Ἀνδρούτσου στό Χάνι τῆς Γραβιάς τόν Μάιο ἀναπτέρωσε τό ἠθικό τῶν Ἑλλήνων. Ἀκολούθησε ὁ θρίαμβος στή μάχη τῶν Βασιλικῶν τόν Αὐγουστο, πού ἀπάλλαξε γιά ἀρκετούς μήνες τή Στερεά ἀπό τήν παρουσία τῶν Τούρκων.

Στή θάλασσα, μπροστάρηδες στήν

Ἐπανάσταση εἶναι τὰ τρία ναυτικά **νη-
σιά**, Ὑδρα, Σπέτσες, Ψαρά, καθώς καί ἡ
Σάμος. Ἀκολουθοῦν οἱ Βόρειες Σπορά-
δες καί οἱ Κυκλάδες, ἀλλά καί ἡ Κάσος.
Ὁ ἑλληνικός στόλος, τόν ὁποῖο ἀποτε-
λοῦν 130 πλοῖα, ἔχει ὡς ἀποστολή τόσο
τήν παρεμπόδιση τῆς ἐξόδου τῶν τουρ-
κικῶν πλοίων ἀπό τὰ Δαρδανέλλια, ὅσο
καί τήν ὑποστήριξη τῶν ἐπιχειρήσεων
στήν ξηρά μέ τόν θαλάσσιο ἀποκλεισμό
τῶν πολιορκημένων τουρκικῶν κάστρων.
Ἰδιαίτερη περίπτωση ἀποτελεῖ ἡ Κρήτη,
πού ἐξεγείρεται μέ ἐπίκεντρο τὰ Σφακιά,
χωρίς ὅμως ἰδιαίτερη ὀργάνωση. Σύν-
τομα οἱ Τοῦρκοι καταπνίγουν τήν ἐξέ-
γερση. Ἡ ἄφιξη, ὡστόσο, ἀπεσταλμένου
τοῦ Ὑψηλάντη στό νησί τό φθινόπωρο
ἀναζωπυρῶνει τήν Ἐπανάσταση καί οἱ
Τοῦρκοι κλείνονται ἐκ νέου στά κάστρα
τους.

Τόν Μάιο ἡ Ἐπανάσταση ἀπλώνεται
βορειότερα, στό **Πήλιο** καί στήν κεντρική
Μακεδονία. Στό Πήλιο, τὰ χωριά τοῦ ὁ-
ποίου ἦταν πολύ ἀνεπτυγμένα, πρωτο-
στατεῖ ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀνθιμος Γαζής.
Οἱ ἐπαναστάτες πολιορκοῦν τόν Βόλο
καί κατευθύνονται στό Βελεστίνο. Ὄταν
ὅμως ἐμφανίζεται ὁ τουρκικός στρατός
ἀπό τή Λάρισα, οἱ ἀπροετοίμαστοι Ἑλ-
ληνες σκορπίζουν πανικόβλητοι καί οἱ
Τοῦρκοι εἰσβάλλουν στά χωριά τοῦ Πη-
λίου, ἐνῶ οἱ κάτοικοι καταφεύγουν στίς
Σποράδες.

Στή **Μακεδονία** ψυχή τῆς Ἐπανά-
στασης εἶναι ὁ σερραῖος τραπεζίτης Ἐμ-
μανουήλ Παπάς, πού ὀρίζει ὡς ὀρμη-
τήριο γιά τήν ἐξέγερση τή φυσικά ὄχυρή
χερσόνησο τοῦ Ἁγίου Ὀρους, ἐξοπλί-
ζοντας περισσότερους ἀπό χίλιους μο-
ναχοῦς. Σύντομα ὀλόκληρη ἡ Χαλκιδική
καί ἡ Θάσος ἐξεγείρονται καί οἱ ἐπανα-
στάτες κατευθύνονται πρὸς τή Θεσσα-
λονίκη. Ἰσχυρές τουρκικές δυνάμεις ἀπό

τήν πόλη ὅμως ἐφορμοῦν ἐναντίον τους
καί σύντομα τούς περιορίζουν στή χερ-
σόνησο τῆς Κασσάνδρας καί τοῦ Ἁγίου
Ὀρους. Ἡ ἔλλειψη ὀργάνωσης καί πεί-
ρας ὀδηγοῦν στήν ἥττα τῶν Ἑλλήνων
στήν Κασσάνδρα τόν Ὀκτώβριο· τραγι-
κός ἐπίλογος ἡ ὀλοσχερής καταστροφή
τῶν χωριῶν τῆς.

Στήν **Ἡπειρο** τέλος, λόγω τῆς ἐξε-
γερσης τοῦ Ἁλῆ Πασᾶ, πού εἶναι πολιο-
ρκημένος στά Ἰωάννινα, ἡ κατάσταση
εἶναι ἀρκετά συγκεχυμένη. Οἱ Σουλιῶτες
προφασισζόμενοι συμμαχία μαζί του ἐπι-
στρέφουν στό Σούλι καί σέ συνεργασία
μέ τούς Τουρκαλβανούς τοῦ Ἁλῆ Πασᾶ
ἐπιτίθενται τόν Σεπτέμβριο στήν Ἄρτα
καί τήν καταλαμβάνουν. Ὄταν ὅμως οἱ
Τουρκαλβανοί ἀντιλαμβάνονται τόν ἐ-
θνικό χαρακτήρα τοῦ ἀγῶνα τῶν Ἑλλή-
νων, τούς ἐγκαταλείπουν κι ἐνώνονται μέ
τά σουλτανικά στρατεύματα τοῦ Χουρσίτ
πασᾶ. Ἔτσι, οἱ Σουλιῶτες βρίσκονται σέ
δύσκολη κατάσταση, ἀπομονωμένοι ἀπό
τούς ὑπόλοιπους Ἑλληνας.

Ὁ πρῶτος χρόνος τῆς Ἐπανάστα-
σης κλείνει μέ τήν προσπάθεια τῶν Ἑλ-
λήνων νά ὀργανωθοῦν πολιτικά. Ἀρχικά
δημιουργήθηκαν τοπικές γερουσίες στήν
Ἀνατολική καί Δυτική Στερεά καί στήν
Πελοπόννησο. Στά τέλη Δεκεμβρίου συγ-
κεντρώνονται ἀντιπρόσωποι ἀπό τίς
ἐπαναστατημένες περιοχές στήν Ἐπί-
δαυρο συγκροτώντας σέ κλίμα συγκίνη-
σης τήν Α΄ Ἐθνοσυνέλευση. Αὐτή ψηφί-
ζει τό πρῶτο Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδας καί
συγκροτοῦνται δύο σώματα: τό ἐκτελε-
στικό, πού ἔχει τήν κύρια ἐξουσία μέ
πρόεδρο τόν Φαναριώτη Ἀλέξανδρο
Μαυροκορδάτο, καί τό βουλευτικό μέ
τόν Δημήτριο Ὑψηλάντη, ἀδερφό τοῦ
Ἀλέξανδρου. Ἔτσι, ἐγκαινιάζεται ἡ πο-
λιτική ζωή τῶν μαχόμενων Ἑλλήνων.

Παναγιώτης Μητσόπουλος

Προκηρύξεις ἐλευθερίας

Γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν πατρίδα ἀγωνίστηκαν οἱ πρόγονοί μας καὶ αὐτὸ ἀποτυπώνεται περίτρανα στὴν ἡμερομηνία πού διάλεξαν γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς ἐπανάστασης. Ἡ 25η Μαρτίου τὸ 1838 μὲ βασιλικὸ διάταγμα τοῦ Ὁθωνα ὀρίστηκε ὡς ἐθνικὴ ἐπέτειος, ἐνῶ ὡς ἐθνικὴ γιορτὴ καθιερώθηκε στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰώνα, μὲ βασιλικὸ διάταγμα τοῦ Γεωργίου Α'. Τὸ 1838 ζοῦσαν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ 1821, καθὼς καὶ πολλὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, οἱ ὁποῖοι θὰ μπορούσαν νὰ ἀμφισβητήσουν τὴ συγκεκριμένη ἡμερομηνία, ἂν δὲν τοὺς ἔβρισκε σύμφωνους. Ἀποφάσισαν τὸν ὀρισμὸ τῆς 25ης Μαρτίου, διότι ὅλα τὰ ἐπιμέρους γεγονότα συνοψίζονται σὲ αὐτὴν τὴν ἡμερομηνία, ἡ ὁποία τιμώντας τὸν Εὐαγγελισμὸ τῆς Θεοτόκου μηνᾶ τὸν εὐαγγελισμὸ τοῦ ἔθνους μας.

Ὡστόσο, τέτοιες ἡμέρες ἱστορικὲς κάνουν τὴν ἐμφάνισή τους καὶ ὅλοι ἐκείνοι πού προσπαθοῦν νὰ «ἀποκαταστήσουν» τὴν ἱστορία. Κι αὐτὸ ἐπιχειρεῖται μὲ κάθε τρόπο, ἰδιαίτερα σήμερα, μέσα ἀπὸ ἱστοσελίδες πού φιλοξενοῦν «γνώμη χωρὶς γνώση».

Οἱ θιασῶτες τῆς ἀποδόμησης τῆς ἱστορίας, ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ ἄλλα, ὑποστηρίζουν ὅτι στὶς 25 Μαρτίου 1821 δὲν ἔχουμε κανένα ἱστορικὸ γεγονὸς. Κι ὅμως! Στὶς 25 Μαρτίου 1821 ὑλοποιήθηκε τὸ διπλωματικὸ καὶ πολιτικὸ σκέλος τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Στὶς 25 Μαρτίου τοῦ 1821 συγκροτήθηκε στὴν Καλαμάτα ἡ Μεσσηνιακὴ Γερουσία ἀπὸ τοπικοὺς προκρίτους καὶ ὑπὸ τὸν Πέτρο Μαυρομιχάλη. Παράλληλα, στὶς 25 καὶ 26 Μαρτίου 1821, στὴν Πάτρα,

ιδρύθηκε τὸ Ἀχαϊκὸν Διευθυντήριον ἀπὸ πρόκριτους καὶ ἱερωμένους τῆς βορειοδυτικῆς Πελοποννήσου. Τότε στὰ Προξενεῖα τῶν χριστιανικῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πού βρίσκονταν στὴν Καλαμάτα καὶ τὴν Πάτρα κοινοποιήθηκαν οἱ προκηρύξεις τῆς Ἐπανάστασης, μὲ περισσότερο σημαντικὴ αὐτὴ πού κοινοποιήθηκε στὸν Πρόξενο τῆς Ἀγγλίας Green, ὅπου ξεκάθαρα ἀποσαφηνίζεται ὁ ἐθνικὸς χαρακτήρας της (self determination = αὐτοδιάθεση).

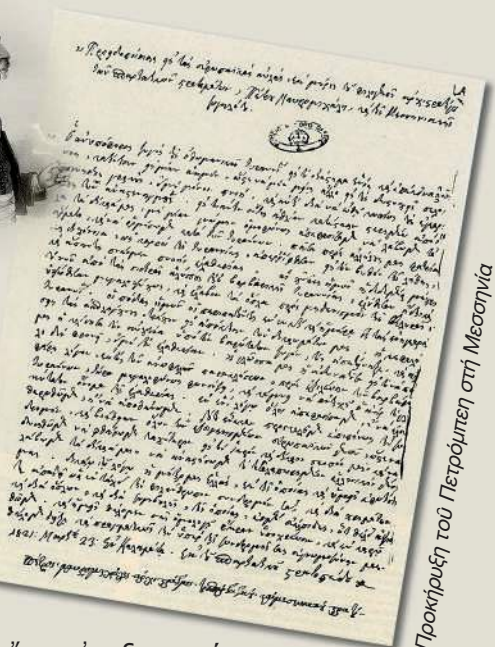
Μία ἐξ αὐτῶν μάλιστα δημοσιεύτηκε καὶ στὴ γαλλικὴ ἐφημερίδα Le Constitutionnel τὴν 6η Ἰουνίου 1821. Ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι ἡ προκήρυξη ξεκινáει μὲ τὴ φράση «Ἡμεῖς, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τῶν χριστιανῶν...» καὶ συνεχίζει «... βλέποντες ὅτι μὰς καταφρονεῖ τὸ ὀθωμανικὸν γένος, καὶ σκοπεύει τὸν ὀλεθρον ἐναντίον μας πότε μ' ἕνα, πότε μ' ἄλλον τρόπον, ἀπεφασίσαμεν σταθερῶς ἢ ν' ἀποθάνωμεν ὅλοι ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν...». Τὴν ὑπογράφουν μεταξὺ ἄλλων ὁ Ζαΐμης, ὁ Λόντος καὶ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός. Οὐσιαστικὰ ἐνημερώνουν τοὺς προξένους ὅτι ξεκινάει ἡ Ἐπανάσταση τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, μία πράξη βαθιὰ πολιτικὴ, ἀφοῦ διεθνοποιεῖ τὸν ἀγῶνα.

Γιατί ὅμως τὸ κάνουν αὐτό; Στὶς 24 Φεβρουαρίου 1821 στὸ Ἰάσιο τῆς Μολδοβλαχίας ἔγινε ἡ κήρυξη τῆς Ἐπανάστασης ἀπὸ τὸν Ὑψηλάντη, τὴν ὥρα πού ἡ Ἱερά Συμμαχία στὸ Συνέδριο τοῦ Λάιμπαχ ἀποφάσισε νὰ καταπνίξει μὲ τὰ στρατεύματά της κάθε ἐστία ἐξέγερσης. Ἄν τότε καταδίκαζαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ὡς ταξικὴ, θὰ τὴν ἐπνιγαν στὸ αἷμα, ὅπως ἔγινε μὲ τίς ἐξεγέρσεις

στήν 'Ιταλία καί στήν 'Ισπανία. Ὁ Καποδίστριας καθυσύχασε τούς συμμάχους καί κατόρθωσε στή διακήρυξη τῶν συνέδρων -στis 12 Μαΐου 1821-, στήν ὁποία καταδικάζονταν ὅλα τά ἐπαναστατικά κινήματα, νά μή συμπεριληφθεῖ ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση. Ἦταν μία ἀπό τίς μεγαλύτερες διπλωματικές ἐπιτυχίες τοῦ Καποδίστρια, μέγιστη προσφορά του στό ἔθνος μας καί ὄχι βέβαια ἡ μοναδική.

Τό πιό συγκινητικό ὅμως εἶναι ὅτι οἱ Ἕλληνες, ἀπό κάθε μεριά τῆς Ἑλλάδας, παρόλο πού δέν ἦταν δυνατή ἡ ἐπικοινωνία μεταξύ τους, τήν ὥρα πού ἀνάβει καί θεριεύει ἡ ἐπαναστατική φωτιά, μιλοῦν μέ τήν ἴδια ὑπέροχη γλώσσα γιά τήν πίστη, τήν πατρίδα καί τό ἔνδοξο παρελθόν της. Φανερώνουν τίς ἴδιες ἀξίες καί τά ἰδανικά τῆς Φυλῆς, τά ὁποία καί εἶναι ἔτοιμοι νά υπογράψουν καί μέ τό ἴδιο τους τό αἷμα.

Οἱ προκηρύξεις αὐτές εἶναι πολυάριθμες καί ἀποτυπώνουν τήν ἀγνή ἰδεολογία τοῦ 1821. Ἀναφέρουμε τήν προκήρυξη τοῦ Πετρόμπεη στή Μεσσηνία, τό «Προκήρυγμα ἐθνικόν» τῶν νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καί Ψαρῶν, τήν προκήρυξη τῆς «Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος». Ὁ Κολοκοτρώνης καί ὁ Παπαφλέσσας ἐκδίδουν ἐπαναστατική προκήρυξη ἀπό τήν Ἀρκαδία: «Ἀδελφοί κάτοικοι Ἀρκαδίας. Ἡ ὥρα ἔφθασε, τό στάδιον τῆς δόξης καί τῆς ἐλευθερίας ἠνοιχθή, τά πάντα ἰδικά μας καί ὁ Θεός τοῦ παντός μεθ' ἡμῶν ἔσεται μή πτοηθῆτε εἰς τό παραμικρόν... Ἐν Σκάλα τήν 23η Μαρτίου 1821, 1ον ἔτος τῆς Ἐλευθερίας. Θ. Κολοκοτρώνης, Γρ. Δικαίος». Καί οἱ Κρήτες δίνουν τό δικό τους «παρών»: «Ἐν ὀνόματι τῆς τρισυποστάτου Θεότητος οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Κρήτης, πλήρεις ἀπό ὑψηλόν καί εὐγενές τῆς ἐλευθερίας αἴσθημα, ἔλαβον κατά τῆς ὀθωμανικῆς τυραννίας τά ὄπλα περί τήν 14ην τοῦ μηνός Ἰουνίου ἐν ἔτει 1821... Ἐν Ἀρμένιοις, τῇ 20ῇ Μαΐου 1822, Β΄

Προκήρυξη τοῦ Πετρόμπεη στή Μεσσηνία

ἔτος ἀνεξαρτησίας».

Γεμάτες ἀπό ἀγνό πατριωτισμό καί πίστη στόν Θεό, οἱ προκηρύξεις τοῦ Ἀγώνα δέν ἦταν ξερές λέξεις. Δοноῦσαν τήν ψυχή κάθε Ἕλληνα, τίς ἀποστήθιζαν καί τίς ἀπήγγελλαν τά παλληκάρια, ἀποστέλλονταν στήν Εὐρώπη, ἐκδίδονταν καί μεταφράζονταν σέ διάφορες γλώσσες, γίνονταν ἀντικείμενο θαυμασμοῦ καί πυροδοτοῦσαν τόν φιλελληνισμό, ἐνώ τήν ἴδια ὥρα συμπύκνωναν ἡρωικά τό ὑπέροχο σύνθημα τῆς προκήρυξης τοῦ Ὑψηλάντη: «Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καί Πατρίδος»!

Σέ πείσμα ὅσων ἐμμένουν στήν ἀλλοίωση τῆς ἱστορικής ἀλήθειας ἐμεῖς ὑψώνουμε τή σημαία τῆς διπλῆς μας λευτεριάς κάθε χρόνο στίς 25 Μαρτίου. Καί εὐχόμαστε ὁ Θεός νά χαρίζει πρωτίστως στό ἔθνος μας τήν «ὄντως ἐλευθερία», τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τήν αἰχμαλωσία τῆς ἀμαρτίας. Τό σύνθημα τοῦ 1821 ἡχεῖ ἐπίκαιρα καί σήμερα: «Ἕλληνες, καλή λευτεριά!»

Μ. Δανιήλ

Κυριακή 18 Ἀπριλίου
(Ε΄ Νηστειῶν)

Ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης Του

(Μρ 10,32-45)

Φθάσαμε μέ τή χάρη τοῦ Κυρίου στήν Ε΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν, πού ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τήν ὁσία Μαρία τήν Αἴγυπτία. Σήμερα στή θεία Λειτουργία διαβάζεται μιὰ περικοπή ἀπό τό κατά Μάρκον Εὐαγγέλιο.

Ὁ Κύριος παίρνει ιδιαίτερα τούς Δώδεκα καί τούς λέει τί πρόκειται νά τοῦ συμβεῖ στά Ἱεροσόλυμα, ὅτι θά παραδοθεῖ στούς ἀρχιερεῖς καί στούς γραμματεῖς, θά τόν καταδικάσουν σέ θάνατο, θά τόν παραδώσουν στούς ἐθνικούς, στόν Πιλάτο, θά τόν θανατώσουν καί τήν τρίτη ἡμέρα θά ἀναστηθεῖ.

Κανένας δέν εἶναι βέβαιος γιά τόν θάνατο τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ ἐχθροί μηχανεύονται, σχεδιάζουν, καταβάλλουν προσπάθειες, ἀλλά δέν εἶναι βέβαιοι, διότι ὁ Ἰησοῦς πολλές φορές τούς ξέφυγε. Οὔτε ὁ Ἰούδας, πού θά πάρει τά τριάκοντα ἀργύρια γιά νά τούς τόν παραδώσει, εἶναι βέβαιος ὅτι θά τό κατορθώσει, διότι ξέρει τί δύναμη ἔχει ὁ διδάσκαλος πού προδίδει. Ἔνας εἶναι 100% βέβαιος ὅτι θά θανατωθεῖ: ὁ Ἰησοῦς, γιατί τό Πάθος του εἶναι θεληματικό, ἐκούσιο. Θά ἀκούσουμε τή Μεγάλη Ἑβδομάδα νά λέγεται κατ' ἐπανάληψη: «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος πρὸς τό ἐκούσιον πάθος...». Ὁ Θεός κατέστρωσε προαιώνια ἕνα σχέδιο γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Προαιώνια ὁ Θεός εἶχε στή σκέψη του ἔμένα κι ἐσένα, συναμαρτωλὲ ἀδελφέ μου, καί

σχεδίασε τή σωτηρία μας. Αὐτό τό σχέδιο συμπεριλαμβάνει κι αὐτή τήν ἀνηκουστη πράξη: Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γίνεται ἄνθρωπος καί ὡς ἄνθρωπος σταυρώνεται, γιά νά ἀναστηθεῖ καί νά χαρίσει ἔτσι τή λύτρωση καί τήν ἀνάσταση.

Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται μ' αὐτόν τόν σκοπό, νά ἐκπληρώσει τό σχέδιο καί νά ἐξασφαλίσει τή σωτηρία μας. Ξέρει, λοιπόν, πολύ καλά τί τόν περιμένει στά Ἱεροσόλυμα.

Τό ἐκούσιο πάθος τοῦ Κυρίου φανερώνει καί ἀποκαλύπτει σέ μᾶς τό θεϊκό σχέδιο. Καί τά δυὸ μαζί, τό θεῖο σχέδιο καί τό ἐκούσιο πάθος, μᾶς μιλοῦν μέ μεγάλη δύναμη, μέ παραστατικότητα καί ἐκφραστικότητα γιά τή μεγάλη ἀγάπη πού ἔχει ὁ Θεός γιά τούς ἀμαρτωλούς ἀνθρώπους, γιά ὅλο τόν κόσμο. «Οὔτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω 3,16). Τόσο πολύ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὅχι μέ λόγια οὔτε μέ συναισθήματα οὔτε μέ ἄλλες ὑποσχέσεις, ἀλλά μέ ἀντίκρισμα. Καί τί μεγάλο τίμημα, τί μεγάλο ἀντίκρισμα ἢ θυσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ! Ἡ σταυρική θυσία, πού σημαίνει ὅτι καταδικάζεται ὁ Χριστὸς σέ σταυρικό θάνατο σάν νά εἶναι ἕνας ἀπὸ τούς ἀπαισιότερους καί φοβερότερους κακούργους πού ὑπάρχουν στόν φλοιὸ τῆς γῆς.

Ἀλλά δέν μπορούσε ὁ Θεός μέ ἕναν ἄλλο τρόπο νά σώσει τήν ἀνθρωπότητα καί προτίμησε νά θυσιάσει τόν Υἱό του τόν ἀγαπητό, τόν μονογενή; Βεβαίως καί θά μπορούσε ὁ Θεός, ἀδέλφια μου, νά βγάλει μιά διαταγή καί μέ τή θεϊκή διαταγή νά σωθεῖ ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα. Ὅ,τι θέλει γίνεται καί «οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα» (Λκ 1,37). Ἀλλά ὁ Θεός ἔκανε τόν ἄνθρωπο ἐλεύθερο καί δέν θέλει διά τῆς βίας νά τόν σώσει. Ἄν τόν σώσει μέ διαταγή, παύει ὁ ἄνθρωπος νά εἶναι ἄνθρωπος. Μπορεῖ νά σωθεῖ, ἀλλά θά εἶναι ἕνα ἄβουλο ὄν. Θά εἶναι ὅ,τι εἶναι τά ζῶα, ἔστω τά καλά ζῶα, ἀθῶα προβατάκια, ἄκακα περιστέρια. Δέν θά εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἅγιοι, ἀλλά ἁγιογραφίες χωρίς ψυχή καί χωρίς θέλημα καί φρόνημα.

Γι' αὐτό λοιπόν δέν μᾶς σώζει μέ τήν παντοδυναμία του, γιά νά μὴν καταπατήσῃ τήν ἐλευθερία μας. Μᾶς σώζει μέ μιά ἄλλη δύναμη, πού εἶναι παντοδύναμη κι αὐτή, μέ τήν ἀγάπη του. Καί ἡ παντοδυναμία τῆς ἀγάπης του φαίνεται στό ὅτι ἕνας Θεός καταδέχεται νά τόν φτύνουν, νά τόν ραπίζουν, νά παίξουν μαζί του, νά τόν ἐξευτελίζουν, νά ὑφίσταται ὅλο τό μαρτύριο καί τέλος νά σταυρώνεται, ἐνῶ θά μπορούσε μ' ἕνα νεῦμα του νά τοὺς κάνει ὅλους σκόνη. Ναι, ἀδέλφια μου, πράγματι εἶναι παντοδύναμη ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου καί φθάνει σ' αὐτή τήν ἔσχατη ταπείνωση καί συγκατάβαση τῆς θυσίας γιά τή σωτηρία μας.

Προχωρῶ τώρα καί στό δεύτερο σημεῖο τῆς περικοπῆς: «Καί γάρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καί δοῦναι τήν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν». Μέσα σ' ἕνα στίχο ὁ Κύριος μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι δέν ἦλθε νά διακονηθεῖ, ἦλθε νά διακονήσῃ. Καί τί διακονία! Ταλαιπωρεῖται, κουράζεται, ξευχτάει, ἀγρυπνεῖ, σκορπάει παντοῦ εὐεργεσίες, «διήλθε εὐεργετῶν»· ἡ διακονία του συνεχῆς καί ἀκατάπαυστη. Ἀλλά ἡ μεγάλη του διακονία εἶναι νά δώσει τήν ψυχή του. Καί ψυχή σημαίνει τή ζωή του. Νά δώσει τή ζωή του, τό αἷμα του «λύτρον ἀντὶ πολλῶν». Γιατί δέν λείει λύτρο γιά ὅλους τοὺς ἀνθρώπους; Γιατί δέν σώζονται ὅλοι. Θά σᾶς τό πῶ μέ ἀπλά παραδείγματα: Ἐνας στρώνει τραπέζι γιά νά χορτάσουν ὅλοι οἱ πεινασμένοι. Ἄνοιγει μιά βρύση νά ξεδιψάσουν ὅλοι οἱ διψασμένοι. Δίνει τά φάρμακα γιά νά θεραπευθοῦν ὅλοι οἱ ἄρρωστοι. Θεραπεύονται ὅμως μόνο ἐκεῖνοι πού χρησιμοποιοῦν τά φάρμακα. Ξεδιψοῦν μόνο ἐκεῖνοι πού πίνουν νερό. Χορταίνονται μόνο ἐκεῖνοι πού τρῶνε. Ἔτσι ὁ Κύριός μας προσφέρει τή σωτηρία σέ ὅλους, σώζονται ὅμως μόνο ἐκεῖνοι πού μέ πίστη καί μετάνοια συνδέονται μέ τόν Χριστό καί κάνουν κτῆμα τους τή σωτηρία, κάνουν κτῆμα τους τό αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού μᾶς καθαρίζει ἀπό κάθε ἁμαρτία καί μᾶς ἁγιάζει.

Στέργιος Ν. Σάκκος
Κυριακή 13-4-1997

Μνημείο Γ. Ανεμογιάννη, λιμάνι Παξών

Στούς άφανεις του 1821

Μέσα στην εθνική κατάνυξη που δημιουργεί ο έορτασμός για τὰ 200 χρόνια από τό 1821, όραματιζόμαστε νά αναδύονται από όλα τὰ σημεία του έλληνικού όρίζοντα οί άθάνατες σκιές των στρατιωτικών και πολιτικών συντελεστών του ιερού Άγώνα. Ό αντίλαλος της ιστορίας έπαναλαμβάνει τὰ όνόματά τους κι ό άπόηχος της θυσίας τους ξαναζωντανεύει τίς άνδραγαθίες τους. Όλοι οί έπιφανείς, οί ένδοξοι, παρόντες στό άναστάσιμο προσκλητήριο της έθνικής εύγνωμοσύνης. Τό νεοελληνικό λεύκωμα των ήρώων και των μαρτύρων της έθνικής ανεξαρτησίας φαντάζει πλήρες!

Σίγουρα δέν άπουσιάζει κανείς; Α-

πουσιάζει κάποιος. Ποιός; Ό άγνωστος πολεμιστής! Χρέος μας νά προσέλθουμε σήμερα, νά προσκυνήσουμε εύλαβικά τό άνεπίγραφο κενοτάφιο εκείνων που δικαιούνται τό πάν, γιατί άρκούνται στό τίποτε! Όλλωστε από τό άνωθυμο πλήθος του λαού προήλθαν και οί έπώνυμοι, οί έξοχοι άντρες· άποτελούν σπλάχνο των σπλάχνων του λαού, νεύρο των νεύρων του, καρδιά της καρδιάς του, ψυχή της ψυχής του. Όν αυτό ισχύει για όλα τὰ έθνη, πολύ περισσότερο ισχύει για τήν Έλλάδα του 1821.

Ός θυμηθούμε τό Μεσολόγγι. Ποιός συνέθεσε τό άθάνατο έπος του, που είχε συνταράξει τήν οικουμένη όλόκληρη; Ό «Φρουρά»! Έκείνη δημιούργησε τους «Έλεύθερους Πολιορκημένους». Μήπως τό Σούλι, τό Ζάλογγο δέν έπιβεβαιώνουν του λόγου τό άσφαλές; Διάσπαση του άτόμου υπήρξε ή έκρηξη της Έπανάστασης του 1821 και πυρηνική ένέργεια ή έξάπλωσή της. Μέσα στην ιστορική αύτή αλήθεια μπορούμε νά προσμετρήσουμε τό μέγεθος και τήν άξία της συμβολής των άφανών ήρώων του 1821· νά συλλάβουμε τήν καθάρτητα του ήρωισμού τους, τήν άγνότητα της θυσίας τους, τή μεγαλοσύνη της άνωθυμίας τους.

Περίπου 23.500 άτομικοί φάκελοι άγωνιστών του 1821 φυλάσσονται στό Τμήμα Χειρογράφων και Όστορικων Αρχείων της Έθνικής μας Βιβλιοθήκης. Κάθε φάκελος έπισημειωμένος μέ ένα όνομα μοιάζει μέ ιερή κειμηλιοθήκη. Περιέχουν κυρίως αναφορές των ιδίων ή των άπογόνων τους προς τήν άρτιγέννητη έλληνική πολιτεία. Μέ πειθαρχημένα εύλάβεια άπευθύνονται προς τήν Έπιτροπή Άγώνος και περιέχουν ύπομνήσεις ύπηρεσιών και διεκδικήσεις

δικαιωμάτων, από τις όποιες ποιός νά ξέρει πόσες ικανοποιήθηκαν... «Είς τὰς Σκιὰς τῶν Ἀγνώστων Ἡρώων» ἀπευθύνεται καί ὁ ποιητής Ἀχιλλέας Παράσχος:

«ὦ ἦρωες ἀγνώριστοι, πεσόντες εἰς τὰ σκότη!
ἐὰν ἡ μνήμη λησμονῆ τὴν ἕξοχον θυσίαν,
ἐκεῖ ἐπάνω τοῦ Θεοῦ τὸ βλέμμα δὲν ὑπνώττει

.....

ἂν εἴσθε κάτω ἔσχατοι, ἐπάνω εἴσθε πρῶτοι!».

Ἀπὸ τὸ Λεύκωμα τῶν ἀφανῶν ἠρώων στέκομαι ἐνδεικτικά σέ κάποια ὀνόματα πολὺ ἐπιγραμματικά:

Ὁ κύριος Φιλόθεος Χατζῆς, ἐπίσκοπος Δημητσάνης ἀπὸ τὸ 1795, ἔδωσε ἰδιαίτερη ἔμφαση στὴν ἐκπαίδευση, ἰδρύοντας ἢ ἐνισχύοντας σχολεῖα στὴν ἐπισκοπή του. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού μῆθηκε στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία, δόθηκε ὀλοκληρωτικά στὸν Ἀγώνα. Ὁ ἴδιος μύησε στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία-μοναδικό φαινόμενο- ὀμαδικά ὀλόκληρο τὸν πληθυσμὸ τῆς Δημητσάνας. Τὸ γεγονός αὐτὸ συνέβαλε σὸ νά λειτουργήσουν στὴ Δημητσάνα οἱ περίφημοι «μπαρουτόμυλοι» τῶν ἀδελφῶν Νικολάου καί Σπυρίδωνος Σπηλιωτοπούλου, πού παρήγαγαν μεγάλες ποσότητες πυρίτιδας γιὰ τὸν Ἀγώνα. Ἡ ὅλη ἐπιχείρηση κατασκευῆς καί ἀποθήκευσης πυρίτιδας ἦταν ἐπικίνδυνη καί γινόταν μὲ κάθε μυστικότητα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ ἐπισκόπου. Στὶς ἀρχές τοῦ 1821 ὁ Φιλόθεος προσκλήθηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους στὴν Τρίπολη, μαζί μὲ ἄλλους ἱεράρχες τῆς Πελοποννήσου. Αὐτοὺς, μαζί καί μὲ προκρίτους, συνολικά 18 ἄτομα, οἱ Τούρκοι τοὺς συνέλαβαν στὴν Τρίπολη καί τοὺς φυλάκισαν δένοντας ὀγκώδεις ἀλυσίδες στὸν λαιμοὺς. Ὁ κύριος ἱεράρχης, μὴ ἀντέχοντας τὴ σκληρότατη διαβίωση στὴ φυλακή, πέθανε ἐκεῖ μέσα (10 Σεπτεμβρίου 1821), λίγο πρὶν τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Τρίπολης.

Ἡρωικὴ μορφή τοῦ '21 ἦταν ὁ καταγόμενος ἀπὸ τοὺς Παζοὺς Γεώργιος Ἀνεμογιάννης (1798-1821). Ὑπηρετοῦσε ὡς ναύτης σὸ πλοῖο τῆς Μπουμπουλίνας «Οἱ Σύμμαχοι», τὸ ὁποῖο συμμετεῖχε στὸν ἀποκλεισμὸ τῆς Ναυπάκτου καί στὴν

ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ φρουρίου τῆς (25 Μαΐου 1821). Ἡ ἐπίθεση ἀπέτυχε καί ἀποφασίστηκε ἡ πυρπόληση τοῦ τουρκικοῦ στόλου πού βρισκόταν προστατευμένος κάτω ἀπὸ τὸ φρούριο τῆς Ναυπάκτου. Πρόθυμα προσφέρθηκε ὁ Ἀνεμογιάννης γιὰ τὴν «πλοήγηση» τοῦ πυρπολικοῦ. Παρὰ τὴν ἀνδρεία πού ἔδειξε, ἡ ἐπιχείρηση ἀπέτυχε· οἱ Τούρκοι τὸν συνέλαβαν καί ἀρνήθηκαν νά τὸν ἀνταλλάξουν μὲ αἰχμαλώτους τοὺς ἢ χρήματα. Βρῆκε φρικτὸ θάνατο μὲ ἀνασκολοπισμὸ. Τὸ ἄψυχο σῶμα του παρέμεινε γιὰ ἀρκετές μέρες στὶς ἐπάλξεις τοῦ φρουρίου γιὰ παραδειγματισμὸ καί ἐκφοβισμὸ.

Ἀξίζει νά μνημονεύσουμε καί μία γυναικεῖα μορφή. Ἡ Ἀνδρονίκη Στάρκου, ὠθούμενη ἀπὸ δυνατὴ ἀγάπη γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς πατρίδας, συμμετεῖχε στὴν πρώτη τακτικὴ μάχη πού δόθηκε στὸν Μοριά, ὅταν ὁ Κολοκοτρώνης, στὶς ὄχθες τοῦ Ρουφιᾶ, ἐπιτέθηκε στοὺς κατοικοὺς τοῦ Φαναρίου καί τῆς Καρύταινας, πού εἶχαν πάρει τὸ μέρος τῶν Τούρκων. Ἐπίσης, πολέμησε στὴ μάχη τοῦ Βαλτετσίου. Κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς ναυμαχίας μὲ ναύαρχο τὸν Μιαούλη, ἡ Ἀνδρονίκη εἶδε τὰ τουρκικὰ πλοῖα νά τρέπονται σὲ φυγή. Δυστυχῶς, σὲ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ διέκρινε τὸν γιό της, πού ὀδηγοῦσε τὴν ὀθωμανικὴ

μοίρα. "Ενωσε τόσο μεγάλη ντροπή, πού ὄρμησε σάν λυσσασμένη στή μάχη, γυρεύοντας τή λύτρωση στόν θάνατο. Ἦταν ὁ πόνος τῆς μάνας γιά τόν γιό της, πού ἔγινε προδότης.

Τή βρίσκουμε ἐπίσης στίς ἐκστρατείες τοῦ 1825 καί τοῦ 1826, στή μάχη τῶν στενῶν τῆς Βέργας, ὅπου ὁ Ἰμπραήμ κατατροπώθηκε ἀπό τούς Μανιάτες. Τόν Ἰούλιο τοῦ 1826 ἐντάχθηκε στόν τακτικό στρατό τοῦ Φαβιέρου καί πῆρε μέρος στή μάχη στό Χαϊδάρι, ὅπου πληγώθηκε σοβαρά, ἀλλά τελικά σώθηκε. Τόν Αὔγουστο τοῦ 1827 ἐπέστρεψε στή Μάνη. Ἦθελε νά ξαναδεῖ τό σπίτι της στό Οἶτυλο· ἐκεῖ ἔμελλε νά συναντήσῃ τόν ἀλλαξοπιστήσαντα γιό της Νικόλα Στάρκο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπιθυμήσῃ τό σπίτι πού γεννήθηκε. Στό κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μάνα καί γιός συναντιοῦνται. Ὅργισμένη ἡ μάνα καταριέται τόν γιό της: «Νά μή σέ ξαναδοῦν τά μάτια μου!». Καί ἀφοῦ τίποτα πιά δέν τήν κρατοῦσε στή γῆ τῶν προγόνων της, ἡ Ἄνδρονίκη -ἀπέφευγε νά χρησιμοποιεῖ τό ἐπώνυμό της λόγω τοῦ γιου της, ἀρχιπειρατῆ τοῦ Αἰγαίου- συνέχισε τόν ἀγώνα γιά τήν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδας.

Ἀναμφισβήτητα, σήμερα, ὅλοι μαζί, ἐπιφανεῖς καί ἀφανεῖς, μᾶς προσφέρουν τ' ἀθάνατο κρασί τοῦ '21. Κι ἂν οἱ ἐπιφανεῖς ἀπαιτοῦν ἀπό μᾶς νά φωτιστοῦμε ἀπό τά ἔργα τους, οἱ ἀφανεῖς δέν ἀπαιτοῦν τίποτε ἄλλο παρά μόνον νά μὴν ἀποκόψουμε τούς ψυχικούς μας δεσμούς ἀπό τήν ἐνδοξη ἀφετηρία τῆς νεότερης Ἑλλάδας, πού εἶναι τό 1821. Αὐστηρό τό παράγγελμα τοῦ ὑψηλοῦ προσανατολισμοῦ τους, νά μή λησμονοῦμε ποτέ ὅτι ἡ ἐθνική μας πορεία ἐκτυλίσσεται ἀπαρέγκλιτα στόν ἄξονα πού χάραξε τό πύρινο σύνθημα τῆς Ἁγίας Λαύρας: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος».

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μνημόσυνο
γιά τόν ἀείμνηστο διδάσκαλο
τῆς Ἀδελφότητάς μας
Στέργιο Σάκκο
θά τελεσθεῖ
στis **9 Μαΐου**,
Κυριακή τῶν Μυροφόρων,
στόν ἱερό ναό Ἀναλήψεως
τοῦ Σωτήρος,
στό ἱεραποστολικό κέντρο
τῆς Ὁρθόδοξης Ἀδελφότητος
«Χριστιανική Ἐλπίς»
στό Φίλυρο.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας στίς 6.30 μ.μ. θά πραγματοποιηθεῖ διαδικτυακή ἐκδήλωση ἀφιερωμένη στή μνήμη του. Ὁ σύνδεσμος θά ἀνακοινωθεῖ στήν ἱστοσελίδα μας

www.apolytrosis.gr

π. Ἀριστείδης Παπαδόπουλος, ὁ διακριτικός πνευματικός

Ἦταν 6 Μαρτίου, ἡμέρα Σάββατο, τό μεγάλο Ψυχοσάββατο, ὅπου ἡ Ἐκκλησία δέεται γιά τήν ἀνάπαυση τῶν κεκοιμημένων παιδιῶν της. Ἐκείνη τήν ἡμέρα διάλεξε ὁ Κύριος γιά νά καλέσει στήν ἀνέσπερη βασιλεία του τόν σεμνό λευίτη του π. Ἀριστείδη Παπαδόπουλο, πλήρη ἡμερῶν καί ἔργων ἀγαθῶν. Ἦταν ὁ ἐφημέριος τῆς γενέτειράς του Μικρόπολης Δράμας καί ἐπί δεκαετίες ὑπηρέτησε ὄχι μόνο τήν ἐνορία του, ἀλλά καί γενικότερα τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέ ὑποδειγματική ἀφοσίωση. Ἀγαπήθηκε καί συνδέθηκε μέ πνευματικούς δεσμούς, ὄχι μόνον μέ τούς κατοίκους τῆς ἐπαρχίας Δράμας, ἀλλά καί μέ χιλιάδες ἀνθρώπους τῆς εὐρύτερης περιοχῆς τῆς Μακεδονίας, καθῶς καί ἄλλων περιοχῶν τῆς πατρίδας μας.

Τίς γραμμές αὐτές χαράσσει ἡ εὐγνωμοσύνη μας γιά ὅσα μᾶς προσέφερε ὁ π. Ἀριστείδης ὡς πνευματικός πολλῶν ἀδελφῶν τῆς Ἀδελφότητός μας. Προσωπικά τοῦ χρωστώ καί τή συμμαρτυρία γιά τήν ἱερωσύνη μου.

Γόνος ποντιακῆς οἰκογένειας, γνώρισε ἀπό μικρός τόν πόνο καί ἔμαθε νά σηκώνει τόν σταυρό του μέ τή γενναιότητα τοῦ πιστοῦ, στηριγμένος στόν σταυρό τοῦ Χριστοῦ.

Ἦταν τό δεύτερο παιδί τῆς οἰκογένειας καί ἐπειδή ὅταν τόν συνέλαβε ἡ μητέρα του περνούσε μία σοβαρή ἀσθένεια, οἱ γιατροί τήν συμβούλευαν νά διακόψει τή ζωή τοῦ ἐμβρύου. Μέ πίστη καί αὐτοθυσία τόν κράτησε στά σπλάχνα τῆς ἐκείνη ἡ εὐσεβῆς γυναίκα, γιά νά τόν καταστήσει στή συνέχεια ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτό τῆς διάκονο, σοφό καί δραστήριο ἐργάτη στόν ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου. Πέρασε ἀπό τό καμίνι τῆς ὀρφάνιας ἡ μητέρα του ἔφυγε νωρίς ἀπό τόν κόσμο καί μεγάλωσε κοντά στή δεύτερη σύζυγο τοῦ πατέρα του. Δοκιμάσθηκε στή σκληρή ἀγροτική ζωή, στόν ἀγώνα τῆς βιοπάλης. Ἀλλά οἱ δυσκολίες καί οἱ ἀντιξοότητες τόν στερῶσαν περισσότερο στήν πίστη καί θησαύριζαν στήν ψυχή του περίσσεια κατανόησης καί συμπάθειας γιά κάθε πονεμένο. Εἶχε τήν εὐλογία ἀπό τή νεότητά του νά καλλιεργεῖται πνευματικά κοντά σέ τίμιους ἐργάτες τοῦ εὐαγγελίου πού δροῦσαν στήν περιοχὴ τῆς Δράμας. Ἀπό τότε διακρινόταν γιά τήν εὐλάβεια καί τή μεγάλη του ἀγάπη πρὸς τήν Ἐκκλησία. Ὅταν ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἀφοῦ εἶχε κλείσει καί τήν τέταρτη δεκαετία τῆς ζωῆς του, τόν κάλεσε ὁ Θεός νά διακονῆσει τό ἱερό θυσιαστήριο.

Ὁ ἱερός ναός τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Μικρόπολης ἔγινε τό δεύτερο σπίτι του. Ἐκεῖ περνούσε τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ 24ώρου. Μέ ζῆλο φρόντιζε γιά τήν εὐπρέπεια καί τόν ἐξωραϊσμό του, καθώς καί γιά τὰ ξωκκλήσια τοῦ χωριοῦ. Ἀνύστακτη ἡ μέριμνά του γιά τήν ἀναστήλωση καί τόν ἐξαγιασμό τῶν ζωντανῶν ναῶν, τῶν ἀνθρώπων τῆς περιοχῆς. Τούς χειραγωγοῦσε στή με-

λέτη τῆς ἀγίας Γραφῆς, τήν ὁποία ὁ ἴδιος -ἂν καί ὀλιγογράμματος- ὑπεραγαποῦσε, καί γιά τόν σκοπό αὐτό ἱδρυσεν τήν «Ἑστία», αἶθουσα ὅπου γινόταν κατήχηση ἀλλά καί ψυχαγωγία τῶν ἐνοριτῶν, ἀλλά καί τῶν πνευματικῶν τοῦ παιδιῶν ἀπό τή γύρω περιοχὴ. Δέν ἀπέκτησε παιδιά ἀπό τόν γάμο του μέ τήν ἀείμνηστη πρεσβυτέρα Μαριάνθη. Ὁ Θεός ὅμως τοῦ χάρισε χιλιάδες πνευματικά παιδιά πού τόν ὑπεραγαποῦσαν, ὅπως ἔδειξε καί ἡ παρουσία μεγάλου πλήθους στήν κηδεῖα του, παρά τίς ἀπαγορεύσεις καί τίς ἀντίξοες καιρικές συνθήκες.

Ἡ ἱερατική του διακονία διακρινόταν ἐξόχως γιά τήν ἀπλότητά της. Ἦταν ἓνας ἀγνός καί τίμιος λευίτης, ἀνθρωπος ἀδιάλειπτης προσευχῆς καί ἔμπρακτης ἀγάπης, πού πρόσφερε τόν ἑαυτό του ὅλο «*θυσίαν ζῶσαν, ἀγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ*» (Ρω 12,1) καί ἤθελε νά ζεῖ κρυμμένος μέσα στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ ἀπέθετε καί τίς χιλιάδες ψυχές πού καθημερινά μνημόνευε παρακαλώντας νά τοὺς χορηγεῖ ὁ Θεός μαζί μέ τήν ὑγεία τοῦ σώματος, πόθο σωτηρίας καί πνεῦμα ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ πειρασμοῦ.

Ἀπό ὄρθρου βαθέος πήγαινε στόν ναό τοῦ Τιμίου Σταυροῦ γιά τήν τέλεση τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ἐκπληρώνοντας τό ψαλμικό «*ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου*» (Ψα 107,3). Ξεκινοῦσε τή μνημόνευση λίγο μετά τὰ μεσάνυχτα, γιά νά συνεχίσει μέ τόν Ὅρθρο καί τή θεία Λειτουργία. Μέ τό ξημέρωμα σκόρπιζαν γιά τίς ἐργασίες τους ὅσοι συμμετεῖχαν στή θεία Λειτουργία. Ὁ ἴδιος ἀποσυρόταν γιά λίγη ἀνάπαυση καί κατόπιν ἄρχιζε τήν ἱερά Ἐξομολόγηση. Μία παύση

τό μεσημέρι καί κατόπιν πάλι Ἐξομολόγηση μέχρι τόν Ἑσπερινό καί πέραν αὐτοῦ.

Τό πετραχήλι του κατέστη ἀσφαλές καταφύγιο καί θεραπευτήριο, ὅπου χιλιάδες ψυχές ἔβρισκαν παρηγοριά καί ἀνακούφιση ἀπό τό φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν τους. Βαθῦς γνώστης τῆς πνευματικῆς ζωῆς μέ ἰδιάζουσα ἐπιμέλεια καί ἀγάπη ὄχι μόνο παρηγοροῦσε καί ἀπάλυνε τόν πόνο τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά καί τούς καλλιεργοῦσε κατὰ Θεόν. Ὡς διορατικός πνευματικός δέν περιοριζόταν μόνον νά ἀφουγκρασθεῖ τίς ἀστοχίες καί τίς ἀνησυχίες τους, ἀλλά καί τούς προέτρεπε, κυρίως μέ τό παράδειγμά του, νά ἐπικαλοῦνται διαρκῶς τό ὄνομα τοῦ Κυρίου καί νά μελετοῦν τόν λόγο Του. Συνδύαζε ἄριστα τήν ἐπιείκεια μέ τήν αὐστηρότητα, τό ἀμέριστο ἐνδιαφέρον μέ τόν θεοπρεπῆ σεβασμό τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐξομολογουμένου. Δέν καλλιεργοῦσε ἐν ὀνόματι τῆς ὑπακοῆς τήν ἀρρωστημένη ἐξάρτηση τῶν ἀνθρώπων ἀπό τό πρόσωπό του. Χωρίς νά καταργεῖ τήν προσωπική εὐθύνη τῶν πνευματικῶν του τέκνων γιά τήν πνευματική τους πορεία καί τόν ἁγιασμό τους, τούς στήριζε ποικιλοτρόπως, κυρίως προσευχόμενος στόν Κύριο ὡς ἀκοίμητος ἄγγελος, γιά τή σωτηρία τους.

Ξεχωριστή θέση στήν καρδιά τοῦ π. Ἀριστείδη κατεῖχε ἡ νέα γενιά. Τό ἀγνό καί ἄδολο χαμόγελό του, πού ἀντιφέγγιζε τήν παιδική του ἀθωότητα, τοῦ ἔδινε τήν ἰκανότητα νά προσεγγίζει τούς νέους μέ ἕναν ἀπαράμιλλο τρόπο. Διακονία του ἀγαπημένη νά περιοδεύει στά σχολεῖα τῆς περιοχῆς, γιά νά ἐπικοινωνήσει μέ τά παιδιά. Ὁριμοί σήμερα πολλοί ἀπό ἐκείνους τούς μικρούς μα-

θητές θυμοῦνται μέ τί λαχτάρια περιμεναν οἱ ἴδιοι ἀλλά καί οἱ δάσκαλοί τους τόν παπούλη στό σχολεῖο τους. Ἐρχόταν πάντα χαμογελαστός μέ τίς τσέπες γεμάτες καραμέλες. Τούς κερνοῦσε, τούς ρωτοῦσε πῶς περνοῦν, τούς μιλοῦσε γιά τόν Χριστό. Κι ἔπειτα ἔλεγε: «Τώρα, ὅποιος θέλει ἄς ἔρθει νά τά ποῦμε». Ἐκεῖνες οἱ παιδικές ἐξομολογήσεις ἀνοίξαν σέ πολλούς τό μονοπάτι τῆς πνευματικῆς ζωῆς, πού μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί τήν εὐχή τοῦ παπούλη συνεχίζουν νά βαδίζουν μέχρι σήμερα. Δυστυχῶς, τά τελευταῖα χρόνια, μέ τήν ἀπαγόρευση τῆς παρουσίας ἐξωσχολικῶν παραγόντων στά σχολεῖα, δέν τοῦ ἐπιτρεπόταν νά μεταβεῖ καί νά συναναστραφεῖ μέ τούς μικρούς του φίλους καί ἦταν βαθύτατα λυπημένος γι' αὐτό, κάτι τό ὁποῖο συχνά τό ἐξέφραζε.

Δέν εἶναι, βέβαια, δυνατόν νά περιγράψει κανεῖς μέσα σέ λίγες γραμμές ὅλο τό ἔργο καί τήν προσφορά τοῦ π. Ἀριστείδη. Ὅστόσο, νομίζω πῶς εἶναι ἀρκετά ὅσα προανέφερα, γιά νά ἀντιληφθοῦμε πῶς διαχειριζόταν μέ σύνεση καί διάκριση τήν ἐξουσία τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, ὥστε αὐτή ἡ διακονία του νά ἀποτελέσει γιά μᾶς τούς νεώτερους ἱερεῖς πνευματική κληρονομιά, ὅπως καί ὁ ἴδιος παράδειγμα πρὸς μίμηση.

Πολυσέβαστε καί πεφιλημένε μας π. Ἀριστείδη, ἡ πνευματική καί ἠθική παρακαταθήκη σου θά μείνει ἀνεξίτηλα χαραγμένη στόν νοῦ καί στήν καρδιά μας! Νά εὐχέσαι ὑπέρ ἡμῶν νά εἶναι χριστιανά τά τέλη τῆς ζωῆς μας, ὥστε νά ἀξιωθοῦμε νά σέ ἀνταμώσουμε στή χώρα τῶν ζώντων. Ἀμήν!

π. Μιχαήλ Κόνιας

Παλιγγενεσία - Έθνομηδενισμός

Α'

Οί Έλληνες γιορτάζουμε φέτος τά 200 χρόνια τής έθνικής μας παλιγγενεσίας. Ύστερα άπό μακραιώνες σκοτεινές νύχτες άνακτήσαμε τήν άνεξαρτησία μας και ξαναφτιάξαμε τό κράτος μας. Παλιγγενεσία σημαίνει άνάσταση, αναγέννηση, άναδημιουργία. Η Έλλάδα ξαναγεννιέται κι άποκτᾶ άυτότελη ύπόσταση.

Μέ τήν ίδρυση του έλληνικού κράτους, 3-2-1830, προβάλλει στό προσκήνιο ό άύστριακός Φαλμεράυερ, πού διατυπώνει τή θεωρία πώς οί Έλληνες τής νεότερης έποχής είναι ένα πρόσφατο έθνος. Δέν κατάγονται άπό τούς άρχαίους Έλληνες, αλλά προέρχονται

άπό διάφορες έθνότητες, κυρίως Σλάβους, Άλβανούς. Έχουν ως μόνο κοινό τήν κοινή θρησκευτική τους ταυτότητα και συγκροτούνται σέ έθνος διά του κράτους.

Και τί παράξενο! Σήμερα, ύστερα άπό 200 χρόνια, ξανακούγονται άκριβώς τά ίδια. Μιά μεθοδευμένη έθνομηδενιστική στρατηγική έφαρμόζεται έδῶ και μερικές δεκαετίες στήν πατρίδα μας, πού στοχεύει στήν άπεθνικοποίησή της.

Ό έθνομηδενισμός άπαξιώνει κάθε έννοια σχετική μέ τήν πατρίδα, τό έθνος, τή θρησκεία, τή γλώσσα. Άρνεϊται τīs έθνικές άξίες, πού, κατά τόν ιστορικό Ηρόδοτο, είναι: τό «όμαιμον», ίδιο αίμα, κοινή καταγωγή, τό «όμόγλωσσον», τό «όμόθρησκον» και τό «όμότροπον», κοινά ήθη και έθιμα. Οί τέσσερις αυτές διαχρονικές άξίες άποτελούν θεμέλια ισχυρά του έθνους μας κι είναι οί κρίκοι στήν άλυσίδα τής συνέχειας του Έλληνισμού.

Άπώτερος σκοπός του άποδομητικού άυτου ρεύματος είναι ή θεοποίηση τής ιδέας τής παγκοσμιοποίησης, τών άνοικτών συνόρων. Θέλει μία Έλλάδα πολυεθνική, πολυπολιτισμική και πολυθρησκευτική, πού θά άπαρτίζεται άπό άτομα άνιστόρητα και μετέωρα, ώστε ν' άποτελέσουν λεία εύκολη για χειραγώγηση. Γι' αυτό άποδομοούν τό όρθόδοξο μάθημα τών Θρησκευτικών και τήν έλληνική μας ιστορία.

Άπέναντι στον Φαλμεράυερ ύψώνουν τό άνάστημά τους κορυφαίοι έλληνες ιστορικοί τής έποχής, ό Σπυρίδων Ζαμπέλιος και ό Κων/νος Παπαρρηγόπουλος, «οί Διόσκουροι», όπως χαρακτηρίζονται, τής έλληνικής ιστοριογραφίας του 19ου αιώνα. Και οί δύο είναι οί υπερασπιστές τής ιστορικής συνέχειας τής Έλλάδας άπό τήν άρχαιότητα ως

σήμερα. Καθιέρωσαν τήν τριμερή διαίρεση τής ιστορίας του Έλληνικού Έθνους: αρχαία, μεσαιωνική, νεότερη. Μ' αυτή τή διάταξη ὁ Παπαρρηγόπουλος γράφει τήν «Ιστορία του Έλληνικού Έθνους», συνδέοντας ιστορικά τήν αρχαιότητα μέ τή νεότερη Ελλάδα μέσω του Βυζαντίου. Αποδίδει μεγάλη σημασία στή Βυζαντινή Αυτοκρατορία, γιατί πιστεύει ὅτι ἀποτελεῖ τόν συνδετικό κρίκο μεταξύ του ἀρχαίου καί του νέου Έλληνισμού. Αποδεικνύει, λοιπόν, ὅτι ὁ Έλληνισμός ἔχει ἔθνική ἐνότητα καί θέτει τίς βάσεις γιά τή διαμόρφωση τής ἔθνικῆς ταυτότητας τής νεοελληνικῆς κοινωνίας.

Γι' αὐτούς τούς λόγους τό ἔργο του Παπαρρηγόπουλου στέκει μεγάλο «καρφί» στους ἀποδομητές. Τό ὀνομάζουν εἰρωνικά «ἀφήγημα» καί στοχεύουν νά τό καταργήσουν. Δέν θέλουν νά παραδεχθῶν ὅτι ἐμεῖς οἱ Νεοέλληνες εἴμαστε ἀπόγονοι του Σωκράτη, του Πλάτωνα, του Ἀριστοτέλη..., ὅτι εἴμαστε ἡ ἱστορική συνέχεια του ἔλληνισμού, ὅτι κατοικοῦν ἐδῶ ἴδιοι ἄνθρωποι! Τούς ἐνοχλεῖ πού ὁ ἱστορικός συνδέει ἄμεσα τήν ἀρχαιότητα μέ τή Ρωμανία-Βυζάντιο καί τόν νεότερο Έλληνισμό. Κι ὅμως, δέν συναντοῦμε μεγαλύτερη ἀνθρωπολογική συνέχεια σέ ἄλλο ἔθνος.

Ἐφόσον, βέβαια, ὑπάρχει ἀδιάλειπτη ἀνθρωπολογική συνέχεια του Έθνους μας, ἄρα ὁ Έλληνισμός ἔχει ἱστορικά δικαιώματα στίς περιοχές πού ἀκόμα βρισκόντουσαν ὑπό ὀθωμανική κυριαρχία. Αὐτό ἀνησύχησε τούς Εὐρωπαίους πού ἀσπάστηκαν τή θεωρία του Φαλμεράυερ.

Ὁ Παπαρρηγόπουλος εἶναι ἀπό τούς πρώτους ἐκφραστῆς τής Μεγάλης Ἰδέας. Πρῶτα ὅμως κέρδισε τή μάχη

στό ἰδεολογικό πεδίο κι αὐτό ἀποτελέσσει γερή βάση γιά τίς γεωπολιτικές διεκδικήσεις στή συνέχεια. Ἔτσι ἀκολουθοῦν ἡ Κρητική Ἐπανάσταση, οἱ βαλκανικοὶ πόλεμοι... Ἀντίθετα, ἄν, κατά τούς δῆθεν ἐκσυγχρονιστές, τό Έλληνικό Έθνος εἶναι πρόσφατο ἱστορικό δημιούργημα, «νεαρό ἔθνος», ὅπως χαρακτηριστικά λένε, τότε ξαρματωμένο ἀπό τήν ἱστορία του γίνεται ἔρμαιο τής τύχης του καί πολύ εὐκόλα μπορεῖ νά ἀφανιστεῖ στή χοάνη του πολυπολιτισμικοῦ κόσμου τής παγκοσμιοποίησης.

Πολλά κείμενα τής Τουρκοκρατίας καταδεικνύουν τήν ἀδιάσπαστη ἐνότητα του Έλληνισμού. Ἐνδεικτικά εἶναι τά λόγια πού ἀπευθύνει ὁ μέγας διδάσκαλος του Γένους Γεώργιος Γεννάδιος στους προσφιλεῖς του μαθητές τής φημισμένης Σχολῆς του Βουκουρεστίου, λίγο προτού καταταχθῶν στόν «Ἱερό Λόχο» κι ἀποτελέσουν τά πρῶτα ὀλοκαυτώματα του 1821 στό Δραγατσάνι: «Ἦλθεν ἡ ὥρα νά δείξητε πρὸς τόν κόσμον, ὅστις σᾶς κυττάζει, καί πρὸς τήν πατρίδα, ἣτις ἐλπίζει ἀπό σᾶς, ὅτι εἰσθε γνήσια αὐτῆς τέκνα! Ἦλθεν ἡ ὥρα νά δείξητε τήν εὐγνωμοσύνην σας πρὸς τήν πατρίδα, ἣτις σᾶς ἐγέννησε, καί νά προσφέρητε τήν ζωὴν σας ὑπὲρ αὐτῆς. Ἡ πατρίς, ἀφοῦ σᾶς εὐηργέτησε γεννήσασα ὑμᾶς Ἑλληνας, τώρα σᾶς παρέχει καί ἄλλην μεγαλυτέραν εὐεργεσίαν, νά πολεμήσητε καί ν' ἀποθάνητε ὡς Ἑλληνες ὑπὲρ αὐτῆς. Ἀφοῦ σᾶς ἔδωκε τήν ζωὴν, τώρα σᾶς προτείνει τήν ἀθανασίαν.

Πρόγονοι καί πατέρες, μάρτυρες καί σοφοὶ στρατηλάται σᾶς κυττάζουν ἀπό τόν οὐρανό, διὰ νά ἰδοῦν ἂν θά φανῆτε ἄξιοι αὐτῶν καί τῆς πατρίδος. Τῶν Θεομοφυλῶν, του Μαραθῶνος, τῆς Σαλα-

μῖνος καὶ τῶν Πλαταιῶν αἱ ψυχαὶ σᾶς νεύουν καὶ σᾶς ἐνθαρρύνουν. Τοῦ Ἱεροῦ Λόχου τῶν Θηβῶν οἱ ἀδελφοί σας σᾶς φωνάζουν: Μὴ μᾶς ἀτιμάσετε! Μιμηθῆτε μας! Σᾶς περιμένομεν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Τεσσάρων αἰῶνων τουρκοκρατίας ἤρωες καὶ μάρτυρες, ἡ ἀθάνατη κλεφτουριά, ἱεράρχαι, ἄρχοντες, προεστοί, διδάσκαλοι, ναυτικοί, σᾶς φωνάζουν: Μάχεσθε ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος! Τῶν παλαιῶν Ἀθηνῶν οἱ νέοι σᾶς προσκαλοῦν νὰ ὀρκισθῆτε τὸν ὄρκον ἐκείνων. Γονατίσατε καὶ ὀρκισθῆτε».

Σεῖεται ἡ αἴθουσα ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο ὄρκο: «Οὐ καταισχνῶ ὄπλα τὰ ἱερά...». Ὡς ἄλλος Τυρταῖος τοὺς κράζει: «Παιδιὰ τῆς πατρίδος, φανῆτε ἄξιοι τῶν πατέρων σας. Ἐφθασεν ἡ στιγμή. Σᾶς παρακαλεῖ ἡ πατὴρ νὰ τὴν ἐλευθερώσητε καὶ ν' ἀπαθανατισθῆτε!».

Στόν λόγο τοῦ Γενναδίου ἀκτινοβολεῖ ἡ ἀλήθεια πῶς, παρόλη τὴν τουρκικὴ σκλαβιά, οἱ ἔθνοιοι ἔθνος καὶ πατρίδα παραμένουν ἀσάλευτες.

Ὅσο κι ἂν παλεύουν οἱ κράχτες τοῦ ἐθνομηδενισμοῦ νὰ μᾶς πείσουν πῶς εἴμαστε μόνις νιόβγαλτο Ἔθνος, τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα βρῖθουν ἀποδείξεων καὶ βοοῦν γιὰ τὸ ἐντελῶς ἀντίθετο. Ἀνατρέχοντας στὶς ἱστορικὲς πηγὲς βεβαιωνόμαστε πῶς εἴμαστε ἔθνος πανάρχαιο καὶ φράζουμε τὰ αὐτιά μας στὰ ἀβάσιμα μυθεύματα. Ἄν ἐμεῖς οἱ Νεοἔλληνες, ἀπόγονοι ἱερομαρτύρων, ἐθνομαρτύρων καὶ ἡρώων, σέ τέτοιες προκλήσεις ἀδιαφορήσουμε καὶ σιωπήσουμε, τότε τὰ ἄψυχα ἱστορικὰ ἀρχεῖα, τὰ βουβά μνημεῖα καὶ «οἱ λίθοι κεκράζονται». Ὅλο τὸ χῶμα τῆς γῆς δὲν μπορεῖ νὰ σκεπάσει τὴν ἀλήθεια.

(Συνεχίζεται)

Ἑλληνίς

Ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο ἐνός ἐφήβου

Ναί, προτιμῶ τὴ σκλαβιά!...

Μεγάλῃ Πέμπτῃ (29 Ἀπριλίου), 9:00 μ.μ.. Ἔπρεπε νὰ μοῦ συμβεῖ κι αὐτό. Χθὲς τὸ πρωὶ, καθὼς κατέβαινα ἀπὸ τὴ σκάλα, γλίστρησα καὶ μὲ συνοπτικές διαδικασίες βρέθηκα στὸ νοσοκομεῖο μ' ἓνα γερό σπάσιμο στὴν κνήμη. Τώρα εἶμαι στὸ κρεβάτι μου σχεδὸν ἀνήμπορος. Καὶ θὰ εἶχα μόνη μου παρέα τὸ ψηφιακὸ ραδιοφωνάκι μου ν' ἀκούω τὴν Ἀκολουθία τῶν ἀχράντων Παθῶν, ἂν λίγο πρὶν δὲν ἔμπαινε στὸ δωμάτιό μου ἡ Μαρία μας μ' ἓνα ὑπέροχο δῶρο. Κρατοῦσε στὰ χεράκια της ἓναν Ἐσταυρωμένο μεγάλο μέ βάση -τὸ κανόνισε σίγουρα ἡ μαμά- καὶ εἶχε προσαρμόσει στὴ ρίζα του δύο-τρία κόκκινα μικρά τριαντάφυλλα. Κι ἀφοῦ τὸν ἔστησε σεβαστικά ἀπέναντί μου, μοῦ ἔπε σοβαρά -σοβαρά: «Μὴ στενοχωριέσαι, ἀδερφοῦλη, πού δὲν πῆγες στὴν ἐκκλησία. Νά, ἦρθε ὁ Χριστοῦλης σέ σένα». Κι ἔφυγε τρέχοντας.

Χαμογέλασα πού μὲ ξάφνιασε ἔτσι τὸ μικρό, ὅμως ἠλεκτρισμένος ἀπὸ τὴν ἀπρόσμενη παρουσία τοῦ ὑψηλοῦ Ἐπισκέπτη ἄλλαξα ἀμέσως διάθεση καὶ στράφηκα μὲ ἀδημονία σ' Ἐκεῖνον. Ἦταν μπροστά μου ὁ ἔνσαρκος Θεός, ὁ αἰώνιος Κύριος τοῦ παντός, ἀλλὰ πῶς! Καρφωμένος πάνω σ' ἓναν σταυρό, γυμνός, ἐξευτελισμένος, αἰμόφυρτος, νεκρός... Κι ἀναλογίστηκα: Ὁ παντοδύναμος Κύριος πάσχει καὶ πεθαίνει ἀτιμωτικά! Ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀν-

θρώπου δολοφονείται άγρια από τό ίδιο τό πλάσμα του! Κι όμως, τί καταπληκτικό! Δέν άντιδρά. Δέν άντιστέκεται. Παραδίνεται! Θά μπορούσε ως Θεός νά άφανίσει τούς σταυρωτές του άκαριαία και νά δείξει σ' όλους ποιός άληθινά ήταν, αλλά δέν τό έκανε. Διότι, όπως λέει ό άπόστολος Παύλος στους Φιλιπησίους, ήθελε νά κληροδοτήσει στά παιδιά του κάτι πολυτιμότατο: τό παράδειγμα τής τέλεις ύπακοής στό θέλημα του ούράνιου Πατέρα.

“Όταν λοιπόν ό Ίησούς μου ζητά νά τηρώ τις έντολές του Θεού, δέν τό κάνει χωρίς προσωπικό κόστος, άτσαλάκωτος και από άπόσταση άσφαλείας. Στην έπαληξη τής ύπακοής είναι ό πρώτος πού δίνει τή μάχη, και τή δίνει μέχρι θανάτου. Για νά χαράξει έτσι τόν δρόμο, ώστε νά άκολουθήσω έγώ χωρίς νά χαθώ. Διότι άν και ή ύπακοή μ' ένοχλεί, προσβάλλει τόν έγωισμό μου και μέ βγάξει από τή βολή μου, δέν ύπάρχει άλλη λύση. Η όποιαδήποτε άλλη «λύση» δοκιμάστηκε ήδη στην Έδέμ και άπλά όδήγησε τήν άνθρωπότητα στον τάφο. Είπε κανείς τίποτα;...

Τήν ίδια στιγμή μου ήρθε στον νοΰ ή κάπως ξαναμμένη αντίδραση τής Μελίνας τής Γεωργιάδου, όταν ό θεολόγος μας άνοιξε πρόσφατα μία σχετική συζήτηση: «Ναί, αλλά σήμερα ό άνθρωπος είναι έλεύθερος κι έχει κρίση, δέν ύπακούει σέ αυθεντίες, δέν είναι ρυμουλκούμενο!». Και σκέφτηκα: Άλήθεια; Δέν είναι ρυμουλκούμενο; Δέν είναι ρυμουλκούμενο τής μόδας, πού σήμερα σέ θέλει γυμνό και αύριο σέ τύνει σαν κρεμμύδι; Δέν είναι έξαρτημένος από τά social media, πού σέ ψυχαναγκάζουν νά έκτίθεις και νά μετράς likes; Δέν σύρεται άβουλος από κόμματα, χιμαιρικές

ιδεολογίες, και κάθε είδους έπιτήδειο γκουρού; Προπάντων, δέν λατρεύει σαν θεούς του τό χρήμα και τή σάρκα;

“Όλα αυτά και άλλα πολλά έχουν άραγε κάποια σχέση μέ τή νηφάλια κρίση και μέ τήν έλεύθερη έπιλογή; Και είναι σκλαβιά και άναξιοπρέπεια νά ύπακούς

στον Θεό, ό όποιος πεθαίνει για νά σέ σώσει, και δέν ύπολογίζει μπροστά στή ζωή σου ούτε τόν έαυτό του; Ό όποιος δέν σου επιβάλλεται ούτε ζητά κάποιο άντάλλαγμα για τήν άγάπη του και σέ ευεργετεί κι όταν άκόμη τόν βρίζεις και τόν φτύνεις; “Αν είναι, τότε συγχώρα με, Μελίνα και κάθε Μελίνα, αλλά προτιμώ νά είμαι σκλάβος και άναξιοπρεπής και καθυστερημένο! Μήν ξαφνιάζεσαι, καλά άκουσες. Τό προτιμώ. Γιατί ή δική μου «σκλαβιά» έχει ευγένεια και άνάσταση, ενώ ή δική σου «έλευθερία» βαρβαρότητα και κατάληξη σέ φριχτό άδιέξοδο.

Άκούω αυτή τή στιγμή νά ψάλλουν τό «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι!» του δωδεκάτου Εύαγγελίου και τό νιώθω σαν πρελούδιο τής μεγάλης νίκης. Κι άνεβαίνει μαζί μέσα μου ό στίχος του ποιητή: «Άύριο, αύριο, αύριο: τό Πάσχα του Θεού!». Ναί, είναι πανευφρόσυνο τό Πάσχα του θριάμβου και τό λαχταράς. “Όμως, έαυτέ μου, μήν ξεχνάς ότι αυτό τό πανηγύρι πού άνθίζει στό κενό μνήμα και στ' άδεια σάβανα του Άναστημένου, έχει σαν άπόλυτη προϋπόθεση τόν Γολγοθά, τήν όδύνη και τόν κατάπικρο και ματωμένο Σταυρό. Αυτό, μήν τό ξεχάσεις ποτέ...

Άλκης

Ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων

Μεγάλωσε ἡ μέρα καί ποιός μπορούσε νά κρατήσει ὅλη ἐκείνη τήν παρέα τῶν ἐφήβων κλεισμένη στό σπίτι; Οὔτε τά διαβάσματα οὔτε κἀν οἱ ἀνοικτοί ὑπολογιστές.

- Πάμε γιά ποδόσφαιρο, πρότεινε ὁ Πάρης.

- Πάμε καλύτερα στήν αὐλή τοῦ σχολείου γιά μπάσκετ, εἶπε ὁ ψηλός ὁ Γιάννης.

Τόν κοίταξαν ὅλοι μέ πειραχτική διάθεση.

- Παίξε καί τίποτα ἄλλο, ψηλέ! μίλησε γιά ὅλους ὁ Ἄντρέας.

Χαμογέλασε καλόκαρδα μέ τό πείραγμα ὁ Γιάννης καί σήκωσε ψηλά τά χέρια.

- Καλά, καλά, ὅ,τι θέλει ἡ πλειοψηφία.

Ὁ διμετρος Γιάννης ἦταν ὁ πιό βολικός τῆς παρέας. Ἀνάλογη μέ τό ὕψος του ἦταν κι ἡ καρδιά του, κι ἀνάλογη μέ τήν καρδιά του ἦταν κι ἡ καλοσύνη του. Δέν χαλοῦσε ποτέ χατίρι σέ κανένα. Οὔτε σέ μικρό οὔτε σέ μεγάλο. Αὐτό τό ἔξερε ὅλη ἡ παρέα του καί, σάν παιδιά πού ἦταν, ὅλοι κάποια στιγμή ἐκμεταλλεύτηκαν τή μεγάλη του καρδιά. Ὅλοι ὅμως, μέ ὅλοι τόν ἀγαποῦσαν καί δέν μπορούσαν νά φανταστοῦν τή συντροφιά τους δίχως τόν Γιάννη.

- Ἐγώ σήμερα δέν θά καθίσω πολύ, εἶπε καί τό πρόσωπό του πήρε μιά σοβαρή, λυπημένη θαρρεῖς, ἔκφραση.

- Μά αὔριο ἔχουμε ἐλαφρύ πρόγραμμα, ἀντέδρασε ὁ Γιώργος. Δέν ἔχουμε σχεδόν τίποτα νά διαβάσουμε.

- Ὅχι, παιδιά, δέν εἶναι τό διάβασμα. Θά σᾶς ἐξηγήσω μιά ἄλλη φορά, εἶπε καί ξαναβρίσκοντας τό κέφι του ὀδήγησε τήν παρέα του στό γηπεδάκι τῆς γειτονιάς.

- Νά γυρίσεις νωρίς, τοῦ εἶπε ἡ μητέρα

του ὅταν τόν εἶδε νά βγαίνει. Ἐγώ θά πάω τή γιαγιά στήν ἐκκλησία, μά στή συνέχεια ἔχω ραντεβού μέ τόν γιατρό καί πρέπει ἐσύ νά πᾶς νά τή γυρίσεις.

Σφίχτηκε ἡ καρδιά τοῦ Γιάννη. Πολλές φορές τώρα τελευταῖα ἀκουγόταν ἡ λέξη «γιατρός» μέσα στό σπίτι τους κι ἡ μάνα του φαινόταν καθαρά ὅτι κάτι τοῦ ἔκρυβε. Δέν ἦταν μωρό! Τά δεκάξι τά εἶχε κλεισμένα κι ἦταν καί τό μεγάλο της παιδί.

- Μαμά, σοῦ συμβαίνει κάτι σοβαρό; Τήν ἀλήθεια θέλω νά μου πεις, τή ρώτησε κοιτώντας τήν ἴσια στά μάτια.

- Δέν ξέρω ἀκόμα, παιδί μου, ἀπάντησε ἐκείνη καί τά μάτια της βούρκωσαν.

- Τί ὥρα σχολάει ἡ ἐκκλησία; ρώτησε, περισσότερο γιά νά ἀλλάξει τό κλίμα ὁ Γιάννης καί, δίχως νά περιμένει ἀπάντηση, βγήκε τρέχοντας γιά νά μή δει κι ἐκείνη τά δάκρυά του.

Ξεχάστηκε παίζοντας ὁ Γιάννης, ξεχάστηκε κι ἡ παρέα του πού τόν εἶδε εὐδιάθετο ἀνάμεσά τους. Μά μόλις πήρε νά γέρνει ὁ ἥλιος, τούς χαιρέτησε κι ἔφυγε.

Βρέθηκε μέ τά μεγάλα βήματά του πολύ γρήγορα στόν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησιάς. Κάθισε σέ ἕνα παγκάκι περιμένοντας νά τελειώσει, νά πάρει τή γιαγιά καί νά φύγει. Δέν ἦταν πολύ μεγάλη ἡ γιαγιά, μά τόν τελευταῖο καιρό εἶχε πρόβλημα μεγάλο μέ τά μάτια της κι ἡ μαμά δέν ἠθελε νά τήν ἀφήνει νά περπατάει μόνη της. Δέν εἶχε πολλή σχέση μέ τήν ἐκκλησία ὁ Γιάννης, ἄν καί πολύ μικρό ἡ γιαγιά τόν ἐπαιρνε κάθε Κυριακή μαζί της καί τόν ἔβαζε νά κάθεται δίπλα της. Κι αὐτός γιά νά τῆς κάνει τό χατίρι, ὅποτε σταυροκοπιότανε αὐτή, σταυ-

ροκοπιότανε κι αυτός, όταν έκανε μετανοίες αυτή, έκανε κι αυτός, και πόσο χαιρόταν ή γιαγιά! Ναί, είχε κόψει νωρίς από την έκκλησία ο Γιάννης, γιατί κανένas άλλος έκτός από τή γιαγιά δέν πήγαινε.

Σάν νά του ήρθε ή μυρωδιά από τό λιβάνι καί σκίρτησε ή καρδιά του. «Χριστέ μου», προσευχήθηκε αύθόρμητα, «βοήθησε τή μητέρα μου!».

Ανέβηκε δίχως νά όρίζει τόν έαυτό του τά σκαλοπάτια του ναού. Έσπρωξε τή μεγάλη δρύινη πόρτα καί μπήκε μέσα. Δέν χρειάστηκε νά ψάξει νά βρεί τή γιαγιά του, ήξερε τή θέση της κι ή θέση δίπλα της ήταν άδεια. Προχώρησε συγκινημένος ο Γιάννης καί στάθηκε κοντά της.

«Κύριε τών Δυνάμεων, μεθ' ήμών γενοϋ, άλλον γάρ έκτός σου βοηθόν έν θλίψεσιν οϋκ έχομεν, Κύριε τών Δυνάμεων, έλέησον ήμās!».

Ή γιαγιά έκανε βαθειά μετάνοια καί τά σβησμένα μάτια της πήραν ζωή κι έτρεχαν σάν δυό βρύσες.

Δέν χρειάστηκε δεϋτερη σκέψη. Ό Γιάννης, ο δίμετρος Γιάννης, πού δέν χαλούσε τό χατίρι κανενός, λύγισε, τσάκισε τό κορμί του στά δυό ακολουθώντας τήν κίνηση τής γιαγιάς του.

«Κύριε τών Δυνάμεων», φώναζε ή μεγάλη έφηβική καρδιά του, «κάνε μας τό χατίρι καί τών δυό. Έλέησε τή δούλη σου Άλεξάνδρα!».

- Πάμε, γιαγιά; τή ρώτησε γαληνεμένος ο Γιάννης μόλις ο παπάς είπε τό «δι' εύχών».

Ξαφνιάστηκε εκείνη.

- Έδω είσαι, Γιάννη μου; τόν ρώτησε καί τά μάτια της άστραψαν.

- Έδω, γιαγιά μου! Έδω καί πολλή ώρα, δίπλα σου, σάν τότε πού μέ έφερνες μαζί σου. Έδω γιά νά παρακαλέσω τόν Κύριο τών Δυνάμεων νά κάνει καλά τή μητέρα μου. Θυμάσαι; «Αρχίζει, Γιάννη μου, τό “Κύριε τών Δυνάμεων”», μου έλεγες κι εγώ έρχόμουν μαζί σου δίχως νά καταλαβαίνω τί

σημαίνει τό «Κύριε τών Δυνάμεων». Έρχομουν, έτσι, γιά νά σου κάνω τό χατίρι, έπειδή σ' άγαπούσα. Μās άγαπά γιαγιά ο Θεός, έτσι δέν είναι; Θά μās κάνει τό χατίρι, σίγουρα θά μās τό κάνει!

Ό μικρός γίγαντας μιλούσε δυνατά δίχως νά τό καταλαβαίνει κι ο παπα-Χρήστος, πού περνούσε εκείνη τήν ώρα από δίπλα τους, άκουσε.

- Μās άγαπά, γιέ μου! Μόνο νά ήξερες πόσο μās άγαπά! του είπε καί ακούμπησε τό χέρι του στό κεφάλι του.

Πήρε στά χέρια του τό χέρι του παπά ο Γιάννης καί τό φίλησε.

- Νά έρχεσαι στην έκκλησία, γιέ μου, νά παίρνεις δύναμη!

- Θά έρχομαι, πάτερ, είπε, κι ήταν άποφασισμένος νά κάνει καί του παπά τό χατίρι καί τής γιαγιάς καί τής καρδιάς του, πού τώρα πιά μόνη της του τό ζητούσε.

- Άλεξάνδρα τή λένε τή μητέρα μου, είπε καί έσκυψε τό κεφάλι.

- Λές νά μήν τό ξερω, παιδί μου; είπε καί κοίταξε μέ σεβασμό τή μεγάλη γυναίκα πού ήταν δίπλα τους. Κι έσένα Ίωάννη! Τό πρώτο χατίρι τής γιαγιάς σου ο Θεός ήδη τό έκανε, γιατί νά μήν κάνει καί τό άλλο; Ό Κύριος τών Δυνάμεων άς είναι μαζί μας! είπε ο παπα-Χρήστος κι άπομακρύνθηκε συγκινημένος.

Ό Γιάννης πήρε από τό χέρι τή γιαγιά του καί βγήκαν από τόν ναό.

Έξω στον αύλόγυρο τής έκκλησιάς ήταν όλη ή παρέα του, πού ξαναμμένη από τό παιχνίδι ξεδιψούσε από τή βρύση τής αύλής.

- Έμείς νικήσαμε, φώναξε μέ ένθουσιασμό ο Πάρης, μόλις τόν είδε στά σκαλοπάτια του ναού.

- Ό πιό Δυνατός νικά! τούς άπάντησε, μά μόνο ή γιαγιά του ήξερε τί έννοούσε. Μά αυτό δέν θά τό κρατούσε γιά μυστικό, όχι! Έπρεπε κι οί φίλοι του νά μάθουν γιά τόν «Κύριο τών Δυνάμεων»!

Έλ. Βασιλείου

ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

**Σμίλεψαν
τή λευτεριά**
Μαρίας Άλ. Γούδα,
Φιλολόγου-Θεολόγου

Πρόσωπα καί γεγονότα από τήν πρώτη αλωση τής Κωνσταντινούπολης μέχρι καί τήν ίδρυση του ελληνικού κράτους. Ήρωικές μορφές που με τίς σπάνιες αρετές τους συγκινούν καί εμπνέουν.

**Τής λευτεριάς
ματοβαμμένες
ρίζες**

Άγιες μορφές νεομαρτύρων, που ή αντίστασή τους κράτησε τους Έλληνες αδούλωτους στά χρόνια τής σκλαβιάς καί τό αίμα τής θυσίας τους άρδευσε τό δένδρο τής λευτεριάς καί έγινε σπορά για τήν ανάσταση του Γένους.

Βιβλιοπωλείο ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ,
Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη,
ή e-shop <http://books.apolytrosis.gr>

Ίνα πάντες εν ωσι

Ο Κύριος στό μυστικό του δείπνο, όταν ανέπεμψε τήν άρχιερατική του προσευχή στον Πατέρα εν ωσει τής έξόδου του από τον κόσμο, ζήτησε επίμονα καί μέ έκδηλη άγωνία νά είναι οί μαθητές του ένωμένοι. «Ίνα πάντες εν ωσι, καθώς σύ, πάτερ, εν έμοι κάγω εν σοί» (Ιω 17, 21). Άλλά καί όλη ή διδασκαλία του εκείνη τή νύχτα, τήν όποία διασώζει ό ευαγγελιστής Ιωάννης, δέν είναι τίποτε άλλο παρά ή καρδιακή του έκκληση νά τηρούμε οί Χριστιανοί τήν άγάπη καί τήν ένότητα στό όνομά του. Δυστυχώς οί τελευταίες εξέλιξεις μετά τό ούκρανικό αυτόκέφαλο είναι άπογοητευτικές ως προς αυτό τό κορυφαίο ζήτημα. Τό σώμα των Όρθοδόξων πιστών κινδυνεύει νά διασπαστεί σέ έλληνόφωνους καί σλαβόφωνους. Η κατάρα του έθνοφυλετισμού καί ή επίδιωξη τής έπιβολής έχουν άκυρώσει κάθε προσπάθεια νά υπάρξει σύμπνοια καί όμοφροσύνη. Άνήσυχοι στό έπακρον καί μέ συνοχή καρδιάς παρακαλούμε για άκόμη μία φορά τούς πατέρες καί ήγέτες των κατά τόπους εκκλησιών νά ανατρέψουν τάχιστα αυτή τήν πολύ δυσοίωνη εξέλιξη.

Έρευνα «έλληνικότητας»!

Κατά καιρούς κάποιοι σοβαροί κατά τ' άλλα δημοσιογράφοι, ίσως καί φιλοσοφούντες ιστορικοί, χαρακτηρίζουν κωμικούς όσους ίσχυρίζονται πως μετά από τόσα χρόνια σκλαβιάς είμαστε απόγονοι των αρχαίων Έλλήνων. Πρόκειται για αναβίωση

Συζητώντας τά γεγονότα...

της άνθελληνικήης θεωρίας του Φαλμεράουερ, ή όποία όμως έχει καταρριφθει έπιστημονικά. Μέ βάση τήν έρευνα τών πανεπιστημίων του Στάνφορντ και της Παβίας, στην όποία συμμετείχε τό Άριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μέ έπικεφαλής τόν γενετιστή καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Τριανταφυλλίδη, ή γενετική ύπόσταση τών Έλλήνων σέ ποσοστό 99,5% άφορά καυκάσια χαρακτηρισικά. Επίσης άποτελέσματα έρευνας πού έχουν δημοσιευτεί άπό τό 2004 στό έγκριτο περιοδικό American Journal of Human Genetics 74 άποκαλύπτουν ότι περιορίζεται στό έλάχιστο (λιγότερο του 0,5%) ή συνεισφορά στό γενετικό μας ύλικό άπό άλλες πληθυσμιακές όμάδες, όπως Σλάβους ή Τούρκους.

Τραγική διαφορά

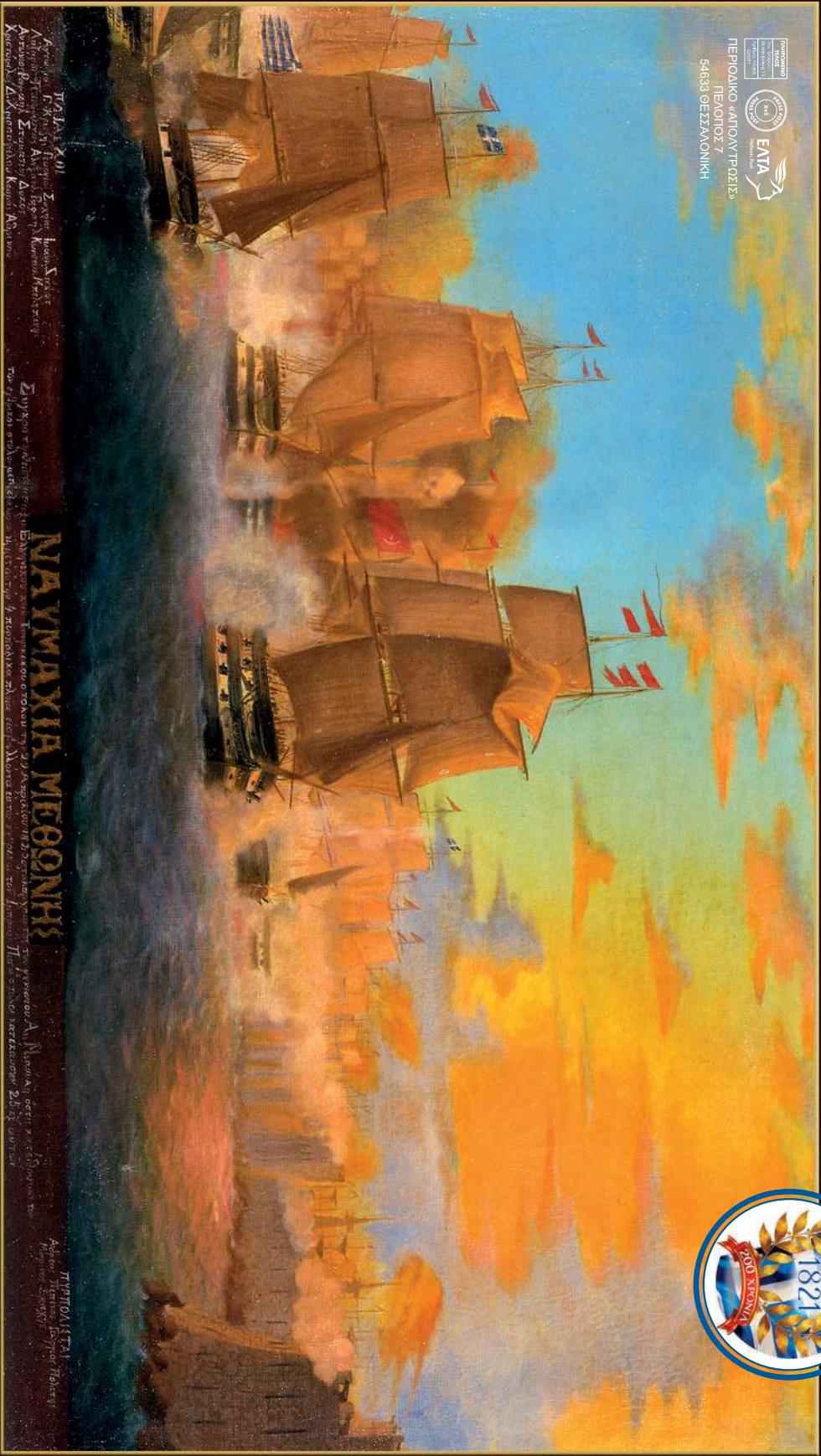
Έπί Τουρκοκρατίας χιλιάδες Έλληνες και Έλληνίδες σφαγιάστηκαν, έκτοπίστηκαν, έξανδραποδίστηκαν, σκορπίστηκαν στά σκλαβοπάζαρα της όθωμανικήης άυτοκρατορίας, διώχθηκαν ή έφυγαν οικειοθελώς στή Δύση γιατί δέν άντεχαν τά δεινά της σκλαβιάς. Καί πάλι όμως έμειναν -έστω μία χούφτα- και ξεσηκώθηκαν και έφτασαν νά έχουν κράτος έλεύθερο 200 χρόνια τώρα. Τώρα όμως; Κοντεύουν νά μείνουν πάλι μία χούφτα. Οί θάνατοι ξεπερνούν κατά πολύ πιά τίς γεννήσεις στην Έλλάδα. Θά γίνουμε μειονότητα στην πατρίδα μας!

Υπάρχει όμως μία τραγική διαφορά. Δέν φταίνε πλέον οί άλλοι... Δέν υπάρχει άλλοι. Έμεις είμαστε οί δολοφόνοι ή μάλλον οί άυτόχειρες. Άρνηση τεκνοποίησης + έκτρώσεις = άυτοεξαφάνιση.

Ποιοί διδάσκουν τά παιδιά μας

Καθηγήτρια Πανεπιστημίου, και όχι έπαρχιακού, διαδήλωνε (8/3) -παρά τόν άυστηρό περιορισμό λόγω πανδημίας- μέ μία χούφτα νεαρούς, έφήβους κυρίως, γιά τά «δικαία» -κατά τή γνώμη της- ενός συνανθρώπου της. Άν παραβλέψουμε τήν άνευθυνότητα γιά τή διασπορά του ίου πού αύξάνει στίς νεαρές ήλικίες, ίσως θά σκεφτόταν κανείς «δικαίωμα της νά ύποστηρίζει άκόμη και δολοφόνους»... Σίγουρα όμως δέν είναι δικαίωμα της νά καταπατά, νά ύβρίζει και νά έπιτίθεται στά ιερά και όσια μιάς μερίδας -της πολυπληθέστερης- συνανθρώπων της. Έκτός κι άν συνάνθρωποι έννοοϋνται μόνο οί προσκείμενοι στην ιδεολογία της. Οί άλλοι είναι έχθροί και δικαιολογείται κάθε βία έναντίον τους; Αυτό στην κοινωνιολογία πού διδάσκει ή κυρία καθηγήτρια του ΕΚΠΑ, ή όποία έπιδεικτικά έσκισε τήν εικόνα της Παναγίας κάτω άπό έπευφημίες και άνθελληνικά συνθήματα της παρέας της, δέν όνομάζεται φασισμός; Τό έρώτημα πλέον δέν είναι μόνο ποιοί διδάσκουν τά παιδιά μας, αλλά τί διδάσκουν.

ΠΑΡΟΧΗ
 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ
 ΕΝΤΑ
 ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΑΤΟΧΥΤΕΡΕΙΣ
 ΠΕΛΟΠΟΣ
 54633 0222ΑΘΝΙΚΗ

ΤΑΙΝΙΑ ΧΩΡΗ
 Αρμενία, Γαλλία, Γερμανία, Σουηδία, Κουβάν, Σαξονία
 Αυστρία, Βελγίум, Βουλγαρία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Κωνσταντινούπολη
 Αγγλία, Πρωσία, Σουηδία, Δανία
 Χερσόνησος, Δυτική Ευρώπη, Κωνσταντινούπολη, Αγγλία

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΜΕΘΩΝΗΣ
 Ζωγραφισμένη από τον Ελληνα ζωγράφο Κωνσταντόπουλο το 1826. Η εικόνα απεικονίζει την ναυμαχία των Μεθώνων, η οποία έλαβε χώρα στις 29 Αυγούστου 1826, κατά τη διάρκεια του Ελληνικού Αγώνα. Η ναυμαχία έληξε με την ήττα των Τούρκων, γεγονός που ενίσχυσε την αυτονομία της Ελλάδας.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ
 Αρμενία, Γαλλία, Γερμανία, Σουηδία, Κουβάν, Σαξονία
 Αυστρία, Βελγίум, Βουλγαρία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Κωνσταντινούπολη